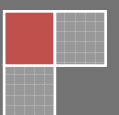

2007

СТРАТЕГИЈА ЗА ОДРЖЛИВ ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Агенда 21 за
Општина Охрид

1. ПРЕДГОВОР

На Конференцијата на Обединетите Нации за Животна Околина и Развој – *UNCED*, одржана во 1992г., владите се заложиле за усвојување на стратегии за одржлив развој. Овие стратегии прифатени во Самитот во Рио, се предвидени како инструменти за “обезбедување на социјално одговорен економски развој, притоа заштитивајќи ја базата на ресурси и животната околина во насока на корист на идните генерации”.

Планирањето на одржливиот развој претставува процес со огромни предизвици. Важни структурни промени се потребни во насока на општествено менаџирање на економските, социјалните и прашањата од животната околина. Стратегиите за одржлив развој се начин за донесување и имплементирање на ваквите одлуки, на еден реален, ефективен и долготраен начин.

Стратегиите за одржлив развој се состојат од: “координиран пакет на улество и непрекинат процес на анализи, дебати, јакнење на капацитети, планирање и инвестирање, кои ги обединуваат економските, социјалните и еколошките цели на општеството”.

Во таа смисла, потребно е цел комплет на пожелни процеси и исходи, кои земени заедно, би обезбедиле успех на стратегиите за одржлив развој. Во сите овие процеси најважна е локалната сопственост на стратешките процеси, ефективно учество на сите нивоа и високо ниво на заложба.

Ефективната стратегија за одржлив развој ги обединува аспирациите и капацитетите на владите, граѓанското општество и приватниот сектор кон креирање на визија за иднината, и ги насочува кон тактичка и прогресивна работа кон исполнувањето на целите. Таа ги идентификува и надградува можните успешни проекти, ја подобрува интеграцијата помеѓу пристапите, и обезбедува рамка за донесување на одлуки каде тоа не е можно.

Локалниот економски развој претставува организирана дејност на заедницата при што се преземаат мерки и активности, форми и облици за одржлив економски развој. Локалниот економски развој се однесува на луѓето од локалната заедница кои меѓусебно соработуваат со цел да се постигне одржлив економски пораст, кој носи економска корист и подобрување на квалитетот на живот за сите во заедницата. “Заедницата” е овде дефинирана како општина Охрид.

Според тоа, Стратегијата за локален економски развој се однесува на заедницата која презема заеднички напори за подобрување на климата за инвестирање, за подобрување на конкурентноста во однос на други локални заедници во земјата, во меѓународни рамки, да го зголеми бројот на работните места, да се подобрат приходите на граѓаните во заедницата, да се подигне нивото на квалитетот на живеење според европските и светски стандарди.

2. РАЗВОЈ НА СТРАТЕГИЈА ЗА ОДРЖЛИВ ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД

Стратегијата за Одржлив Локален Економски Развој се изработува по иницијатива на Градоначалникот на Општина Охрид, Г-дин. Александар Петрески, и е во согласност со реформите во Локалната Самоуправа и препораките на Европската Унија за спроведување на активности и припрема на стратегија за локален економски развој.

Со изработката на Стратегијата за одржлив локален економски развој на општина Охрид, локалната заедница врши конкретен чекор кон определување на ефектите од децентрализацијата како политички процес и јакнењето на демократските односи, а посебно демократското вклучување на граѓаните во процесот на одлучување.

Согледувајќи ја моменталната ситуација, сосема јасно е дека заедницата треба да вложи огромен напор во насока на дефинирање на најважните насоки потребни за успешен развој, како и промоција на ресурсите со цел создавање на компететивни предности кои ќе ги одржат постоечките позитивни вредности и истовремено ќе привлекува нови. Ова е единствениот начин нашата заедница интелегентно да ги користи ресурсите со цел економскиот систем да биде успешен и остане одржлив.

Од особена важност во развојот на овој процес претставува директната вклученост на општината во планирањето на Локалниот Економски Развој, во кој игра водечка, координативна и промотивна улога. Процесот понатаму е поддржан од страна на јавните институции, бизнис заедницата и граѓанското општество, преку заеднички напори кои овозможуваат достигнување на заедничката визија за создавање на угодна средина за Локален Економски Развој, која ќе промовира развој на бизнис и ќе го зголеми вработувањето.

Стратегијата за одржлив локален економски развој се припрема и усвојува врз основа на надлежностите на Локалната самоуправа кои произлегуваат од:

- Законот за Локална Самоуправа
- Статутот на општина Охрид
- Други позитивни законски одредби на Република Македонија
- Препораките на Европската Унија за забрзување на процесот за децентрализација и креирање на буџетите на Единиците на локалната самоуправа согласно транспарентно и плански усвоените развојни документи.

3. ПОДГОТОВКА НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА ОДРЖЛИВ ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

При изработката на стратегијата земени беа во предвид основните концепти за одржлив развој од Агендата 21:

- **Начелото на одржливост** – преку кое се обезбедува складност помеѓу економскиот развој, заштита на животната средина и социјалната сигурност во заедницата.
- **Начелото на постојаност во спроведување на програмите и развојните планови** - овозможува секое одделно подрачје (или област) да се набљудува и третира како целосен систем кој ги опфаќа сите производни и потрошувачки потреби, транспортната и комунална инфраструктура и еколошкиот систем.
- **Начелото на транспарентност и јавност во работењето** – претставува начин на кој најшироката јавност на заедницата е вклучена во планирачките процеси како и реализацијата на развојните стратегии, слободата на здружување и размената на искуства - локално, регионално, национално и меѓународно.
- **Начелото на синергија (взаемно помагање) и конструктивност** – се однесува на правовремено информирање на јавноста преку локалниот информативен систем, со што заеднички со граѓаните на заедницата подобро и поефикасно би се решавале сите локални прашања и нивните потреби.
- **Начелото на приоритети** – и дава можност на локалната заедница да го определува степенот на приоритети на одредени проекти и активности, со оглед на прифатените цели и реални можности.
- **Начелото на забрзан развој** – е значајно и вреди за целокупното подрачје или територија на Локалната заедница (Општина или регион). Ретко во која локална заедница, постоечкиот степен на развиеност е во склад со реалните можности. Дури и областите во Општината која што денес се сметаат за најразвиени, се далеку од оптимумот, па преку начелото на забрзан и рамномерен развој треба да се поттикнуваат вложувања и да се поттикнува степенот на развиеност на целата територија.
- **Начелото на еднакви стандарди на јавните услуги за граѓаните** – се користи заради надминување на разликите во социолошка, културна и економска смисла на подрачјето на Општината.
- **Начелото на економичност и ефикасност** – преку кое ќе се тежи кон рационално искористување на ресурсите, првенствено човечките, како и спрема оптимално искористување на развојните предности, т.е. намалување на трошоците по единица на вложување или инвестирање.
- **Начело на континуитет на развојната политика** – не обврзува на континуирано пратење на севкупните движења во стопанството и воопшто во општеството што значи дека треба долгорочно и непрекинато да се анализираат, развиваат и менуваат развојните инструменти кои се насочени кон носителите на развојот. Затоа велиме дека Стратегијата за одржлив локален економски развој е процес.

- **Начелото на дисконтинуитет** – тежи према напуштање на старите организациски системи, електронско управување и висок квалитет на услугите за граѓаните, бесплатна дистрибуција на информации и др.
- **Начелото на валоризација (вреднување) на природните и културно-историските ресурси** – не обврзува заштитените природни богатства и културно–историското наследство да се приближат кон што поголем број на корисници (жители на заедницата и туристи), под определени услови.

4. ПРОЦЕНКА И АНАЛИЗА НА ЗАЕДНИЦАТА

Проценката и анализата на заедницата во суштина ги опфаќа општите информации и основните податоци за Општината Охрид, при што се идентификувани клучните области на стратешкото планирање, фактори на влијаење, потенцијали, можности и недостатоци.

Врз основа на собраните и класифицирани податоци од сите области на општественото живеење како извори на податоци беа користени овластени државни и локални институции. Резултат на ваквата класификација на сите релевантни податоци до кои можеше да се дојде и анализа на истите, претставува **“Профилот на Општина Охрид”** – основен, практичен и појдовен прирачник за потенцијалите на Општината Охрид.

4.1. ГРАЃАНСКИ СЕКТОР, НВО И МЕДИУМИ

На подрачјето на Општината активно дејствуваат поголем број на локални НВО'и и меѓународни организации, чие постоење и присуство во значајна мерка го поддржува и поспешува дијалогот помеѓу граѓаните и власта. Проблемот е во тоа што не постои систематизирана координација помеѓу невладините организации меѓусебно, ниту пак со Општината. Со оглед на исто така недоволната соработка со медиумите, работата на Невладиниот сектор останува во голема мерка непознат за поширокото граѓанство.

Локалната самоуправа на општина Охрид со новиот Правилник за систематизација на работните места на општинската администрација определи работно место во Секторот за правни, финансиски, јавни и општи работи – Одделение за јавни работи, самостоен референт за односи со здруженија на граѓани и фондации.

Според информациите и податоците на територијата на Општина Охрид активни се три локални телевизии, дописници на националните телевизии како и поголем број на локални радио станици, печатени медиуми (локален двонеделник) како и национални дневници со разгранети дописништва што е позитивната страна во областа на медиумите. Исто така постојат поголем број на WEB страници со информации за граѓаните меѓу кои е и официјалната WEB страна на Општина Охрид. Другата страна е впечатокот што локалните поготово електронски медиуми недоволно се јавуваат како носители на радиодифузни проекти со обработени локални теми од интерес и промотивни цели за локалната заедница.

Во општина Охрид во различни области, активно дејствуваат над четириесет невладини организации и граѓански здруженија.

Локалната самоуправа на општина Охрид со новиот Правилник за систематизација на работните места на општинската администрација определи работно место во Секторот за правни, финансиски, јавни и општи работи – Одделение за јавни работи, самостоен референт за односи со здруженија на граѓани и фондации.

➤ **SWOT анализа – граѓански сектор, НВО, медиуми:**

А. Јаки страни:	Што треба да направиме за да ги задржиме јаките страни	Приоритети
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Постојење на голем број на НВО, ▪ Високо стручен кадар во НВО сектор, ▪ Практично обучен кадар за работа во НВО сектор, ▪ Подготвеност за волонтирање, ▪ Атрактивност на општината за медиумите, ▪ Постои разгранета покриеност на општината со електронски и печатени медиуми, ▪ Интерес на младите како потенцијал за професионална работа во медиумите, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Задржување на квалитативниот и квантитативниот пресек на НВО секторот, ▪ Перманентна професионализација и профилирање на НВО кадрите, ▪ Одржување на покриеноста на општината со електронски и печатени медиуми ▪ Задржување на атрактивноста на медиумите како професија кај младата популација. 	
Б. Слаби страни:	Што треба да направиме за слабите страни да ги претвориме во јаки страни	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Голем број на непрофесионални и непрофиларани НВО, ▪ Затвореност и нетранспарентност на НВО, ▪ Некоординирана и неорганизирана меѓусебна соработка на НВО, ▪ Мал број на активни НВО, ▪ Недоволна финансиска поддршка, ▪ Просторни проблеми, ▪ Непостојење на НВО центар, ▪ Недостаток на граѓански иницијативи, ▪ Неактивност на интелектуалци во јавниот живот, ▪ Непостојење на медиа центар и новинарски клуб, ▪ Непостојење на дневен пишан медиум - дневен информатор, информативен неделник, ▪ Големо влијание на политичките партии во медиумите, ▪ Аматерско новинарство, ▪ Нема истражувачко новинарство, ▪ Непокриеност на делови од општината со електронски сигнал на локалните медиуми, ▪ Недоволно локално профилирана програмска шема на локалните медиуми, ▪ Непостојење на регионален медиум, ▪ Недоволна трансгранична медиумска соработка на локални медиуми, ▪ Лоша ▪ Незавршена денационализација на верскиот имот, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Зајакнување на капацитетот на НВО секторот, ▪ Координација и меѓусебна кооперација на НВО, ▪ Ставање во (активна) функција на што поголем број на постоечки НВО, ▪ Оформување на модели за решавање на тековните проблеми на НВО (финансиски, просторни...), ▪ Професионализација на новинарството, ▪ Оформување на истражувачко новинарство, ▪ Покривање на целата територија од општината со квалитетен РТВ сигнал од локалните медиуми, ▪ Профилирање на програмската шема на локалните медиуми, ▪ Транспарентно и отворено работење на НВО, ▪ Поттикнување на граѓанските иницијативи, ▪ Вклучување на интелектуалниот сектор во јавниот живот, ▪ Оформување на медиа центар и новинарски клуб, ▪ Издавање на дневен пишан медиум - дневен информатор, информативен неделник, ▪ Намалување на влијанието на политичките партии во медиумите, ▪ Оформување на регионален медиум и подобрување на трансграничната медиумска соработка на локални медиуми, ▪ Подобрување на социјална и материјална состојба на новинарите, ▪ Имплементирање на денационализацијата на верскиот имот, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организирање, координирање, профилирање и зајакнување на капацитетот на НВО, граѓанскиот сектор и медиумите според релевантни критериуми, ▪ Зголемување на транспарентноста и соработката на јавниот, бизнис и граѓанскиот сектор.
В. Можности:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Отворање на медиа центар, ▪ Отворање на НВО Центар, ▪ Партнерство на граѓанскиот, јавниот и бизнис секторот, ▪ Афирмација на Охрид со сите негови вредности преку вести и информации на странски јазици за гостите, ▪ Основање на неделен, а во 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Отворање на НВО Центар, ▪ Основање на неделен, а во туристичката сезона дневен весник како пополнување на медиумската празнина, ▪ Емитирање на вестите преку интернет, ▪ Формирање на Медија центар и новинарски клуб, 	

<p>туристичката сезона дневен весник како пополнување на медиумската празнина,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Емитирање на вестите преку интернет, ▪ Дефинирање на буџетски средства од ЛС за поддршка на граѓанскиот сектор, медиумите и НВО секторот за афирмација на локалната заедница, ▪ Воведување на ефикасни и функционални механизми за комуникација и информирање 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобрување на соработката НВО секторот со Општина Охрид и со бизнис секторот, ▪ Афирмација на Охрид со сите негови вредности преку вести и информации на странски јазици за гостите, ▪ Дефинирање на буџетски средства од ЛС за поддршка на граѓанскиот сектор, медиумите и НВО секторот за афирмација на локалната заедница, ▪ Воведување на ефикасни и функционални механизми за комуникација и информирање, 	
Г. Закани:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Корупција, ▪ Политиканство, ▪ Партизација на медиумите, ▪ Медиумско концентрирање на интересни групи и поединци, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Намалување на корупцијата, политиканството и партизацијата на медиумите, ▪ Слобода на говор и делување, 	

➤ **Приоритети - граѓански сектор, НВО, медиуми:**

		рангирање
ГРАЃАНСКИ СЕКТОР, НВО И МЕДИУМИ	Организирање, координирање, профилирање и зајакнување на капацитетите на НВО, граѓанскиот сектор и медиумите според релевантни критериуми	1
	Зголемување на транспарентноста и соработката на јавниот, бизнис и граѓанскиот сектор	2

4.2. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Жителите на Општина Охрид како и поголем број на други граѓани во Републиката, се соочуваат со бројни проблеми во системот на здравствената заштита и социјалната политика. Пред се се работи за сложен општествен систем кој перманентно подлежи на бројни реформи. Очигледно е дека физичката и економската пристапност како и квалитетот на здравствената заштита, не се на оптимално ниво за сите граѓани на заедницата. Од друга страна може да се констатира дека на територија на општината постојат поголем број на јавни и приватни здравствени установи чие функционирање е од исклучителна важност не само за Општина Охрид туку и пошироко во регионот и Републиката. Недостатокот на финансиски средства, за подигање на нивото на просторната и техничката опременост, функционирањето на Здравствениот дом, заедничкото ангажирање на реализација на проекти во областа на здравството, се само дел од задачите кои се планирани во склоп на Стратегијата за одржлив развој на општина Охрид, во делот на здравството.

- **Примарна здравствена заштита**

Носител на примарната здравствена заштита на подрачјето на општина Охрид е ЈЗУ Здравствен Дом.

Организациска поставеност на Здравствениот Дом:

- Општа медицина,
- Итна медицина,
- Трудова медицина,
- Школски диспансер,
- Стоматологија,
- Примарна педијатрија, советувајште, вакцинации и патронажа,
- Лабораторија.

Здравствениот Дом преку свои пунктови (амбуланти) ја покрива целата територија на Охрид и Дебарца. Како постојани работат следните амбуланти: во селото Пештани, селото Лескоец, селото Белчишта.

- **Секундарна здравствена заштита**

Носители на секундарната здравствена заштита се:

- ЈЗО „Општа Болница“ – Охрид,
- ЈЗО Специјална болница за ортопедија и трауматологија „Св.Еразмо“,
- ЈЗО Завод за превенција, лекување и рехабилитација на кардиоваскуларни заболувања.

Организациска поставеност на ЈЗО „Општа Болница –Охрид“:

а) Болнички одделенија:

- Инфективно,
- Интерно,
- Невропсихијатрија,
- Хирургија,
- Урологија,

- Гинекологија,
- Геријатрија,
- ОРЛ (Оториноларинго-логија),
- Детско одделение.

б) Специјалистичко – консултативни дејности:

- Очни заболувања,
- Радиологија,
- Физијатрија,
- Медицинска биохемија,
- Трансфузиологија,
- Кожно - венерични заболувања,
- Патоанатомија.

в) Заеднички служби.

Организациска поставеност на ЈЗО Специјална болница за ортопедија и трауматологија:

- Ортопедско - трауматолошки женски медицински отсек,
- Ортопедско - трауматолошки машки медицински отсек,
- Ортопедско - трауматолошки детски медицински отсек,
- Ортопедско - трауматолошки женски медицински отсек за параплегија,
- Ортопедско - трауматолошки машки медицински отсек за параплегија,
- Медицински отсек за церебрална парализа,
- Медицински отсек – оперативен блок - сала за интензивна нега и реанимација,
- Медицински отсек – амбуланти со превијалиште,
- Медицински отсек РТГ, КТ и ехо,
- Медицински отсек биолобораторија,
- Медицински отсек за трансфузиологија,
- Медицински отсек за физикална терапија,
- (во рамките на секој медицински отсек работи и одделение за физикална терапија),
- Антитуберкулозен диспансер.

Организациска поставеност на ЈЗО Завод за превенција, лекување и рехабилитација на кардиоваскуларни заболувања:

Амбулантно – поликлинички оддел:

- Отсек амбуланта со дневна болница,
- Кабинет за функционална дијагностика на миокардот,
- Кабинет за ехо,
- Кабинет за аритмии,
- Кабинет за хипертенизија,
- Кабинет за ултрасонографија со периферен доплер.

На годишно ниво бројот на корисниците на услугите на ЈЗО Завод за превенција, лекување и рехабилитација на кардио-васкуларни заболувања се движи околу 4.500 амбулантски третирани пациенти и околу 1.200 на рехабилитација.

Организациска поставеност на ЈЗО Специјална детска болница:

- Болничко одделение со 120 кревети,
- Оддел за физикална медицина и рехабилитација (кнези терапија),
- физиотерапија, работна терапија, хидротерапија, парафино терапија, инхалации и дренажа),
- Амбуланти,
- Кабинет за функционална дијагностика,
- Медицинска лабораторија.

Приватни здравствени организации:

- Општи
- Стоматолошки
- Специјалистички

Интервентна кардиологија:

- Болнички дел,
- Одделение за интензивна коронарна нега,
- Отсек за кнези терапија,
- Отсек за физикална терапија,
- Болничка аптека,
- Болничка лабораторија,
- Кабинет по клиничка психологија.

- **SWOT анализа – здравствена заштита:**

А. Јаки страни:	Што треба да направиме за да ги задржиме јаките страни	Приоритети
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Постоечка здравствена инфраструктура, ▪ Постојење на единствена хипербарична комора во Македонија, ▪ Постојење на 333, ▪ Постои обучен високостручен кадар и неопходност од негово вклучување во здравствените установи, ▪ Поволни цени за странски пациенти, ▪ Поволни климатски услови, ▪ Поволна географска положба, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мапирање на постоечки здравствени објекти, ▪ Идентификација на потреба од нови здравствени објекти, ▪ Унапредување на мерки за превентивна здравствена заштита, ▪ Искористување на поволностите пред странските пациенти, ▪ Искористување на поволните природно-географски услови, ▪ Искористување на човековите ресурси и капацитети на високостручниот кадар, ▪ Континуирана едукација на персоналот од примарна здравствена заштита, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мапирање на постоечки здравствени објекти,
<p style="text-align: center;">Б. Слаби страни:</p>	<p style="text-align: center;">Што треба да направиме за слабите страни да ги претвориме во јаки страни</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Немање ингеренции на локалната самоуправа за креирање на политика во здравствената заштита, ▪ Застарена опрема и недоволна техничка опременост во здравствените установи, ▪ Недостаток од помошен медицински персонал, ▪ Недоволен број на превозни средства за итна медицинска помош, ▪ Проблематичен транспорт во летниот период, ▪ Недоволна обученост на персоналот во примарната здравствена заштита, ▪ Непостоење на поликлиника, ▪ Неспроведување на законот за превентивна заштита во училиштата, ▪ Слаба информираност за специјализираните здравствени услуги, ▪ Недостаток на средства за континуирано здравствено воспитување и просветување на населението 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Создавање институционална рамка на ниво на ЛС за креирање на стратегија во здравствената заштита, ▪ Подобрување на здравствената инфраструктура, ▪ Подобрување на опременоста на амбулантите од примарната здравствена заштита, ▪ Подобрување на техничката опременоста на здравствените установи, ▪ Реактивирање на амбуланти според здравствена статистика, ▪ Перманентна обука на персоналот во примарната здравствена заштита, ▪ Изградба на поликлиника, ▪ Набавка на соодветни превозни средства за копнен и воден транспорт на пациенти, ▪ Координација, меѓусебна информираност и соработка помеѓу здравствените организации, ▪ Презентација и промоција на здравствените услуги, ▪ Обезбедување на средства за континуирано здравствено воспитување и просветување на населението, ▪ Кампања за подигнување на јавната свест, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Создавање институционална рамка на ниво на ЛС и креирање на стратегија, ▪ Подобрување на здравствената инфраструктура, техничката опременост, кадровската екипираност. ▪ Кампања за подигнување на јавната свест,
<p style="text-align: center;">В. Можности:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобрување на квалитетот на здравствените услуги со процесот на приватизација на примарната здравствена заштита, ▪ Можност за пружање на услуги за специјална здравствена заштита, ▪ Помош на локалната самоуправа за унапредување на здравствениот туризам, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Креирање на стратегија за подобрување на квалитетот на здравствените услуги со процесот на приватизација на примарната здравствена заштита, ▪ Унапредување на здравствениот туризам со помош на локалната самоуправа, ▪ Привлекување на средства преку 	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Осовременување и искористување на постоечките капацитети, ▪ Социјална амбуланта, ▪ Инвеститори и донатори, ▪ Децентрализацијата како процес, ▪ Законски можности, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ потенцијални инвеститори и донатори, ▪ Искористување на законската регулатива, ▪ Искористување на можностите за специјална здравствена заштита, ▪ Осовременување и искористување на постоечките капацитети, ▪ Социјална амбуланта, 	
Г. Закани:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Централизирана здравствена политика, ▪ Рестриктивна здравствена политика, ▪ Спора имплементација на реформите во здравството ▪ Општа економска состојба, ▪ Законска регулатива, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Лобирање за децентрализација на здравството, ▪ Забрзување на реформите во здравството, ▪ Доследна примена на законската регулатива, 	

➤ **Приоритети - здравствена заштита:**

		рангирање
ЗДРАВСТВО	Подобрување на здравствената инфраструктура, техничката опременост, кадарвската екипираност	1
	Подобрување на здравствената инфраструктура, техничката опременост, кадарвската екипираност	2
	Создавање институционална рамка на ниво на Локална Самоуправа и креирање на стратегија	3
	Мапирање на постоечки здравствени објекти	3

4.3.ИНФРАСТРУКТУРА И ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА (СООБРАЌАЈНА И КОМУНАЛНА, УРБАНО И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ)

Комуналната, транспортната и комуникациската инфраструктура во општината Охрид се наоѓаат во релативно добра состојба, меѓутоа SWOT анализите направени во реализација на активностите од Стратегијата покажуваат дека во оделни инфраструктурни области е неопходно и понатаму да се инвестира со зголемен интензитет. Пред се сите овие идни развојни зафати се поврзани со стратешките развојни цели во различни гранки на стопанството: од изградба на индустриски зони, преку планирање на колективното и индивидуално домување и проширување на градот, до развојот и унапредувањето на мрежата на локалните патишта и комуналната инфраструктура, во функција на идниот развој на алтернативните форми на туризмот.

Состојбата со животната средина може да се оцени во контекст на одржливо или неодржливо користење на просторот. Проблемите со животната средина во Општина Охрид се помали отколку што биле во минатото, меѓутоа некои рецидиви од минатото посебно во искористувањето на просторот, се видливи и денес. Третманот на цврстиот отпад, заштитата на Охридското езеро, урбанизацијата на просторот, прочистувањето на водотеците во сливното подрачје на езерото, се проблеми кои претставуваат предизвик во идниот период на одржлив развој на локалната заедница.

- **Сообраќајна инфраструктура (патна и железничка инфраструктура)**

- а. Магистрални патишта на подрачјето на општината**

Низ територијата на општина Охрид поминуваат следните магистрални патишта:

- Магистрален пат М5 Охрид-Битола-Скопје со должина од 235 км.
- Магистрален пат М4 Охрид-Кичево-Скопје со должина 176 км.

- б. Локални и регионални патишта**

Низ територијата на општина Охрид поминуваат следните регионални патишта:

- Регионален пат Р501, Охрид-Св. Наум, 29 км.
- Регионален пат Р420, Охрид-Струга, 14 км.

- в. Автобуска станица**

Во општина Охрид има една Автобуска станица каде што се одвива локалниот, меѓуопштинскиот и меѓународниот превоз на патници. Нејзината локација се наоѓа на ул.“7-ми Ноември”.

Број на превезени патници во општинскиот превоз во општина Охрид 1998 - 2006 г.

година	годишен број на превезени патници
1998	2.208.765
1999	2.539.896
2000	2.121.622
2001	2.072.267

2002	2.177.132
2003	1.916.281
2004	1.905.288
2005	1.915.808

г. Аеродром

Аеродромот Охрид се наоѓа на 9 км од градот, на магистралниот пат Струга - Кичево - Скопје.

Должината на полетно - слетната патека е 2.550 м, а ширината 45 м. Капацитетот на Аеродромот е 300 патници / ч.

Вкупниот аеродромски комплекс е со површина од 640.850 м, од кои 155.000 м за полетно - слетната патека, спојниците, пристанишната платформа и сервисните патеки.

Врз основа на вака поставениот критериум се дефинира опслужното подрачје на Охридскиот аеродром за покриеност и на општините: Ресен, Струга, Охрид, Битола, Прилеп, Кичево, Дебар, Македонски Брод и Демир Хисар како општини со ограничени можности за просторна покриеност.

Од статистичките податоци за физичкиот обем на сообраќајот во периодот 1997 - 2003, се добива податок дека се искористува приближно 40% од расположливите сообраќајни капацитети на Аеродромот во текот на една година.

д. Улицы и локални патишта

Патишта	Вкупно km	Асфалтирани km	коцка km	Земја km	Бетон km
улицы	50	40	5	5	
локални	64,2	54	/	10,2	/

ѓ. Паркиралишта

Градот Охрид располага со паркиралишта од затворен и отворен тип. Паркиралиштата од затворен тип кои функционираат се:

- Кај градскиот пазар - со капацитет од 150 возила,
- Кај Старата стоквна куќа - со капацитет од 28 возила,
- Кај Центар за култура "Григор Прличев",
- Паркинг -простор Самуилова тврдина,
- Паркинг простор- "Македонски Просветители" – (концесионерски),
- Паркинг - простор за автобуси СРЦ "Билјанини извори".

е. Такси служби

На територијата на општина Охрид со издадена лиценца стопанисуваат 304 такси -возила и 95 комби-возило и автобуси преку кои се одвива општинскиот линиски превоз на патници.

ж. Гранични премини

На територија на општина Охрид во функција е граничниот премин "Св. Наум" – на државната граница со Република Албанија.

- **Комунална инфраструктура**

- а. Водовод**

На територијата на општина Охрид водоснабдувањето на градот Охрид и некои населени места се врши организирано и тие се вклучени во охридскиот водоснабдителен систем кој е под инженерции на МЈП "ПРОАКВА" Струга / Охрид.

*Другите населени места се снабдуваат со вода за пиење преку локални водоснабдителни системи.

- а.1. Охридски водоснабдителен систем**

Преку охридскиот водоснабдителен систем се врши централно водоснабдување на градот Охрид и населените места: Орман, Рача, Св. Стефан, Д. Коњско, Лагадин, Пештани, Велгошти.

Во водоснабдителниот систем е вклучена индустријата и туристичките локалитети вдоль брегот на езерото.

- **Вкупната должина** на доводните цевководи и распространетата мрежа во охридскиот водоснабдителен систем е 150 км.
- Во однос на **третманот на водата** за пиење се врши дезинфекција на водата со хлорирање. Кај пумпната станица "Метропол" (со која се црпи вода од Охридското Езеро) за отстранување на планктонот монтирани се три автоматски самопречистувачки филтри.
- **Здравствената исправност** на водата за пиење која се користи во охридскиот водоснабдителен систем се контролира од страна на Заводот за здравствена заштита - Охрид, согласно Правилникот за безбедност и здравствена исправност на водата за пиење
- Во тек е завршната фаза од реализацијата на Проектот за водоснабдување на Охрид кој е дел од МЕАП Проектот финансиран од ЕБРД.

- а.2. Локални водоснабдителни системи**

Останатите населени места во општината Охрид се водоснабдуваат со локални системи.

- б. Канализација**

- б.1. Секундарна канализациона мрежа**

- Во Охридскиот регион изградена е секундарна канализациона мрежа во делови од градот Охрид (покриеност од 80%), населбата Лагадин (покриеност од 90%), и дел од населбата Коњско (покриеност од 60%). Во населбата Рача во тек е изградбата на уличната канализациона мрежа.
- Во останатите делови на Охрид и другите населени места одведувањето на отпадните води е преку септички јами.
- Канализационата мрежа во градот Охрид е мешовита 80%, а 20 % е сепарирана.
- Вкупната должина на канализационата мрежа во Охридскиот регион е околу 90км. Реципиент на канализационата мрежа е примарниот колектор кој ја транспортира водата до Станицата за третман на отпадните води – Враништа.

б.2. Примарен колектор и станица за третман на отпадните води.

- Примарниот колектор ги прифаќа отпадните води од секундарните канализациони мрежи од регионот и ги транспортира до Станицата за третман на отпадните води.
- Должината на примарниот колектор (источен од Лагадин / Елешец до Струга, западен од Елен Камен до Струга и магистрален од Струга до Станица за третман на отпадни води) е околу 37км.
- Станицата за третман на отпадните води се наоѓа на околу 4 км од градот Струга (помеѓу селата Враништа и Ложани) и е во редовна функција од јуни 1988 година. Станицата обезбедува механички и биолошки третман на отпадните води.
- За индустриските отпадни води задолжителен е предтретман пред испуштање на отпадните води во фекалната канализација.
- Капацитетот на изградената станица е за 120.000 еквивалентни жители, а пречистената вода се испушта во реката Црни Дрим.

в. Електрична мрежа

в.1. Преглед на структурата во електроенергетскиот систем

Во овој преглед табеларно е прикажана структурата на НН мрежа на општина Охрид која е во погонска состојба, по елементи на електроенергетскиот дистрибутивен систем, како што следува:

Елементи	Видови на елементите	Количини
ТС 10/04 кВ	Дистрибутивни трафостаници	295 ед
Н.Н. енергетска мрежа 1 кВ	Кабелска мрежа	153.300 м
	Воздушна мрежа	142.000 м
Н.Н. енергетска мрежа осветлување	Кабелска мрежа	208.718 м
	Воздушна мрежа	160.030 м

Забелешка: Дистрибутивните трафостаници се со моќност од 50 кВА до 1.000 кВА

в.2. Улично осветлување

Градот Охрид како и повеќето населени места во општината се покриени со мрежа на улично осветлување.

в.3. Електрификација на населени места

Со мрежата на електроенергетскиот систем се опфатени сите населени места во општината Охрид.

г. Телекомуникации

А.Д. “Македонски Телекомуникации“ - ОЦ Охрид, на подрачјето на општина Охрид располага со подземна телефонска мрежа со вкупен капацитет од 44.500 парици. Од нив, 20.000 парици се воведени подземно до претплатник, а остатокот од 24.500 парици се воведени комбинирано (примарната мрежа е воведена подземно а секундарната - приклучната е воведена воздушно до претплатник).

д. Кабелска мрежа

д.1. Основен преглед на кабелска радио - телевизиска мрежа

- Кабелската радио-телевизиска мрежа се однесува на подрачјето на градот Охрид и населените места: Велгошти, Рамне, Велестово, Св. Стефан, Шипокно, Коњско, Д. Коњско, Елшани, Лагадин, Пештани, Трпејца, Љубаништа и Св. Наум, Лескоец, Подмолје, Орман, Горно и Долно Лакочереј.
- Концесионерски на територија на општина Охрид услугите ги вршат два кабелски оператори.

д.2. Интернет провајдери

- Кабловските оператори вршат услуги и како интернет провајдери.

• Урбано и просторно планирање

а. ГУП - (основни) планови во важност според кои се реализира уредувањето на просторот на општина Охрид

- Основен урбанистички план - Охрид, донесен 1989 г.
- Основен урбанистички план за крајбрежен простор на Општина Охрид, донесен 1989 г.
- Основен урбанистички план за Спортско- рекреативен центар, донесен 1997 г.
- Генерален урбанистички план за дел од крајбрежен простор, туристички локалитет Горица - Св. Стефан - Метропол, Општина Охрид, донесен 2001г.
- Генерален урбанистички план за стопански комплекс, потег Охрид - Лескоец, Општина Охрид, донесен 2004 г.
- Генерален урбанистички план – Охрид (2002-2012), донесен 2006г.

а.1. Просторни планови

- Просторен план на Охридско - преспанскиот регион, донесен 1988г.
- Просторен план на Национален парк "Галичица", донесен 1988г.
- Просторен план на Општина Охрид, донесен 1988 г.

а.2. Детални урбанистички планови во граница на опфатот на град Охрид

Детални урбанистички планови - ДУП се донесени за сите урбани единици според ОУП - дел за станбени населби, комплекси, туристички, вилски населби, со делови на измени и дополнувања.

а.3. ГУП (крајбрежје)

- Постои ГУП за крајбрежен простор на туристичките локалитети.

б. Урбанистичка документација за општина Охрид

Урбанистичка документација за населено место - УДНМ, донесена е за: Лескоец, Љубаништа, Долно и Горно Лакочереј, Коњско, Оровник и Елшани.

* Во тек е изработка на географски информативен систем за град Охрид

• Заштита на животна средина

а. ЛЕАП (Локален еколошки акционен план)

Локалниот еколошки акционен план – ЛЕАП, е изготвен во 2002 година. Во неговата изработка учествувал тим од 6 лица, претставници на различни сектори на локалната самоуправа, пошироката заедница, индустрија, бизнис секторот, невладини организации и граѓани. Механизмот преку кој активно биле вклучени граѓаните и експертите од заедницата бил на ниво на технички комитет.

Изготвувањето на ЛЕАП-от ги опфати следните активности:

- Визија за град Охрид,
- Идентификација на еколошките проблеми ,
- Прибирање информации поврзани за еколошките проблеми,
- Рангирање на еколошките проблеми врз база на ризик ,
- Одредување приоритети
- Одредување стратегии за решавање на еколошките проблеми.

б. Депонии за цврст отпад

Депонии за цврст отпад на територијата на град Охрид има две и тоа:

- Буково - депонијата за цврст комунален отпад зафаќа површина од 7 хектари. Со експлоатација на депонијата е започнато од 1977 - 1978 г.
- Мауцкер - депонија за градежен шут.

Депонијата за медицински отпад е лоцирана во Буково - на посебна локација. Општина Охрид како и голем број на дуги единици на локална самоуправа, се соочува со големи и сложени проблеми на третман и депонирање на комуналниот и медицинскиот отпад, кои во значајна мерка ја загрозуваат животната средина и здравјето на луѓето. Непостоењето на третман на цврстиот отпад, Посебен третман на медицинскиот отпад, застареноста на комуналните транспортни средства, локацијата на градската депонија сместена во месноста Буково, непостоењето на економски и други поттикнувачки механизми за користење и рециклажа на отпадните материјали, ниската јавна свест, претставуваат вистински предизвик со кој во иднина ќе се соочува локалната самоуправа.

в. Аерозагаденост

Испитувањата на загаденост на воздухот се сведуваат на мерење на концентрацијата на аероседименти, т.е. се врши испитувања на број на таложени честички, при што:

- Во летниот период во јуни, јули и август концентрацијата на аероседименти изнесува 400mg (максимално дозволена концентрација е 300mg)
- Количината на SO₂ во воздухот изнесува 15 mg/m³.
- Присуството на чад во воздухот изнесува 17 mg/m³.
- Присуство на тешки метали во воздухот нема.
- Потрошувачката на супстанции кои ја осиромашуваат озонската обвивка изнесува 130 Me Br, што е најниско ниво во Република Македонија.

г. Загаденост на водите

Состојбите со загаденоста на водните текови и водите на Охридското Езеро, во согласност со надлежностите и активностите за континуиран здравствено-еколошки надзор, се во надлежност на Заводот за здравствена заштита - Охрид. Стручните екипи на Заводот вршат активности за земање и физичко-хемиско-микробиолошка анализа на 22 примероци на површинска вода од крајбрежниот дел на Охридското Езеро од македонска страна:

Од Св. Наум до с. Радожда, како и на четири примероци на вода од водотеците што се влеваат во Охридското Езеро - реките Черава, Велгошка Река, Коселска и Сатеска.

Генерално може да се заклучи дека во месец мај 2006г, водата во крајбрежниот дел, односно делот на Охридското Езеро од македонска страна, кој се користи за капење и рекреација, припаѓала и на I и на II класа, поточно од I класа биле 78,0% од анализираниите примероци, а од II класа 17,8% од анализираниите примероци, додека по 1,8%, односно по еден примерок на вода биле од III и IV класа.

Примероците на вода од реките Черава, Велгошка, Коселска и Сатеска, што се влеваат во Охридското Езеро, според резултатите добиени од физичко-хемиската и микробиолошката анализа и Уредбата за класификација на водите, од сите четири реки, припаѓале на II, III или IV класа, и тоа 50% од анализираниите примероци спаѓале во IV класа, а по 25% од примероците спаѓале во II и III класа.

д. Решавање на проблемот на медицинскиот отпад

Депонијата за медицинскиот отпад е лоцирана во Буково - на посебна локација.

Медицинскиот отпад кој се депонира на посебна локација во Буково, најпрво селектиран се собира во посебно возило, се транспортира до депонијата каде што во претходно ископани ровови се фрла и се затрупува со земја.

ѓ. Мерни пунктови и инструменти за мерење на загадувањето

➤ Според податоците добиени од Заводот за здравствена заштита – Охрид мерни пунктови за мерење на аерозагаденост има четири, и тоа:

- Детска градинка,
- Амбуланта “Воска“,
- Пазар,
- Гаража “Галеб“.

➤ Мерни пунктови за испитување на водата кои ги користи Заводот за здравствена заштита се следниве:

- Од “Св. Наум” до хотел “Парк”, од 8 мерни места,
- Од крајбрежјето на Охридското Езеро, поточно од одмаралиштето на “ПТТ” до хотел “Магнус”, од 9 мерни места,
- Од западниот дел на крајбрежјето на Охридското Езеро, поточно од хотел “Далјан” до с. Радожда, од 5 мерни места.

* Опремата и испитувањата се вршат според потребите и правилниците утврдени со закон.

➤ **SWOT анализа – инфраструктура и заштита на животна средина (сообраќајна и комунална, урбано и просторно планирање):**

А. Јаки страни:	СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Покриеност со водоснабдителна мрежа, ▪ Покриеност со електрична мрежа, ▪ Пориеност со телекомуникации, ▪ Постојење на колекторски систем и станица за прочистување на отпадните води, ▪ Постојењето на аеродромот, ▪ Постојна мрежа на локални и регионални и магистрални патишта, ▪ Царински терминали, ▪ Граничен премин, ▪ Постојење на систем за заштита на Охридско Езеро, ▪ Постојење на витални рурални населби, ▪ Близината на руралните подрачја до општинскиот центар (максимум 30 км) ▪ Релативно добрата инфраструктура до руралните населби. ▪ Изработен е и усвоен ГУП ▪ Шумата на Охридското кале ▪ Постојат кадровски потенцијали ▪ Богата Хидрографија (реки), ▪ Охридско Езеро, ▪ Поволна Клима (голем бр. на сончеви денови, ветрови, чист воздух) ▪ Поволна надморска височина, ▪ Богат биодиверзитет, ▪ Изобилство на ендемска флора и фауна, ▪ Еколошки чиста животна средина, ▪ Богат шумски фонд, ▪ Еколошки чиста почва, ▪ Изобилие со питка вода (еколошки чисти подземни води) ▪ Постојење на систем за третман на отпадните води, ▪ НП Галичица, ▪ Хидробиолошки Завод, ▪ Завод за Здравствена заштита, ▪ Постои ЛЕАП, ▪ Извршен е ГИС мониторинг и формирана е база на податоци за Сливот Грашница и Даљан, ▪ Стопирана ерозијата на земјиштето 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Регулација и рехабилитација на сливот на Грашница – Даљан, ▪ Регулација на природните водотеци, (суводолици), ▪ Изградба на иригационен систем за наводнување на Охридско поле ▪ Заштита и ревитализација на природните живеалишта (студенчишко блато), ▪ Довршување на канализационата инфраструктура во општината Охрид, (Велгошти, Лескоец, Косел со Лакочереј, Трпејца, Подмоље, Пештани, Љубаништа, Св. Наум...), ▪ Третман на отпадните води на населените места Трпејца со Љубаништа и Св. Наум, ▪ Секундарна атмосферска канализација, во урбаните населени места, ▪ Покривање на локалните водоводи со организирана служба, ▪ Покриеност на сите населени места со водоснабдителна мрежа со оптимален капацитет, ▪ Третман на индустриските отпадни води, ▪ Селекција и третман на цврстиот отпад на целата територија на општина Охрид ▪ Стратегија за управување со цврстиот отпад ▪ Отстранување на дивите депонии на целата територија на општината ▪ Санација и дислокација на депонијата Буково ▪ Селекција и третман на опасен отпад (медицински, хемиски....) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Регулација и рехабилитација на сливното подрачје на Охридското Езеро ▪ Довршување на канализациона и водоводна инфраструктура и соодветен третман на отпадните и атмосферски води на територијата на општина Охрид според светски стандарди ▪ Стратегија за управување со цврстиот отпад
Б. Слаби страни:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Немање доволно финансии за подобрување на водоводна и канализациона инфраструктура, ▪ Недовршена сепарирана канализациона мрежа во општина Охрид, ▪ Недовршена изградба на фекална канализација (закана за Охридско Езеро) ▪ Непокриеност на селските населби со ингеренции на Проаква во доменот на водоснабдувањето, ▪ Недоволна снабденост со вода на приградските и селските населби, ▪ Непокриеност на локалните водоводи со организирана служба, ▪ Регулатива за сепарација на отпадни 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Механизам за интегрирано управување и редовен мониторинг систем, ▪ Усвојување на локална регулатива за екологија, ▪ Воведување на комуналните услуги на целата територија на општина Охрид, ▪ Едукација на населението на општина Охрид ▪ Зголемување на бројот на уредени рекреативни и зелени површини во општината. ▪ Промена на законската регулатива, за зголемување на ефикасноста во доменот на надлежностите на локалната самоуправа ▪ Заштита и Уредување на крајбрежниот 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Воспоставување механизам за ефикасно управување со инфраструктурата и интегрална заштита и управување со животната средина, светското природно и културно наследство почитувајќи ги законските регулативи и обврските превземени со потпишување на досието со УНЕСКО.

<p>материи,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Непостоење на железница, ▪ Лоша патна инфраструктура према Св. Наум, ▪ Непостоење на градска marina, ▪ Лоша состојба со паркинг просторите, ▪ Непочитување на процедура при инфраструктурни зафати, ▪ Неусогласеност на локалната и централната власт, ▪ Не е пренесена имотната сопственост од државно на локално ниво, ▪ Преклопување на ингеренциите на општината со ингеренциите на министерство за Транспорт и врски и министерство за ЖСПП, ▪ Неажурирана документација, ▪ Неусогласена документација со катастар, ▪ Недостаток од визија за урбано планирање, ▪ Честа промена на законската регулатива, ▪ Узурпација и деградација на просторот, ▪ Диви депонии на територија на општината, ▪ Ниска еколошка свест, ▪ Недостаток од финансиски средства, ▪ Загадување на Охридското Езеро со цврст отпад, ▪ Селекција и третман на цврстиот отпад, ▪ Недоволна застапеност на паркови и зелени површини во урбана средина, ▪ Загадување на Охридското Езеро преку сливното подрачје Грашница, Даљан и Черава, ▪ Загадување на почвата со хемиски средства, ▪ Неконтролирано сечење на шумите, ▪ Диви депонии (шут, метал, органски материи), ▪ Непостоење на соодветна санитарна депонија и третман, ▪ Загадување на подземните води преку депонијата Буково и Р. Сушица, ▪ Надоволна техничка опременост на јавните комунални претпријатија, ▪ Недостаток од база на податоци за природни реткости и загадувачи, ▪ Неконтролиран урбан развој, ▪ Постоење на несоодветни септички јами, ▪ Недостаток на канти и контејнери, ▪ Недостаток од станици за третман на цврстиот отпад во критичните водотеци ▪ Непостоење на механизам за управување со Охридско езеро. 	<p>појас на Охридското езеро во рамките на издржливоста на екосистемот,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Имплементација на ГИС (Географски информативен систем), и МИС систем ▪ Заштита на животната средина од јонизирачки зрачења, ▪ Дефинирање на капацитетот за апсорпција, издржливост и квалитет (carrying capacity analyses), ▪ Ажурирана електронска база на податоци за природни вредности, ▪ Заштита на високите класи на земјоделско обработливо земјиште и урбанизација на ниските класи на земјиште, ▪ Примена и почитување на обврските ...УНЕСКО ▪ Доследно спроведување на законската регулатива <ul style="list-style-type: none"> ▪ Доизградба и осовременување на патната инфраструктура, ▪ Изградба на магистралниот пат Охрид – Св. Наум, ▪ Довршување на транспортниот центар ▪ Покривање на Охрид со железничка мрежа ▪ Изградба на градска marina ▪ Изградба на соодветна паркинг инфраструктура <ul style="list-style-type: none"> ▪ Изградба на ситем за централно затоплување на градот Охрид, ▪ Користење на алтернативни обновливи извори на енергија ▪ Осовременување на системот на улично осветлување, улици и градски влезови 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доизградба и осовременување на сообраќајната инфраструктура <ul style="list-style-type: none"> ▪ Користење на алтернативни обновливи извори на енергија и изградба на ситем за централно затоплување на градот
<p>В. Можности:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Можност за приклучување на нови корисници на постоечкиот колекторски систем, ▪ Изградба на ситем за централно затоплување на градот, ▪ Можност за користење на гасоводот, 		

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Промена на трансформатори со ПБЦ масла, ▪ Развој на меѓународен езерски сообраќај, ▪ Доизградба и осовременување на патна инфраструктура, ▪ Осовременување на патна сигнализација, ▪ Осовременување на системот на улично осветлување (заштеди на ел.енергија), ▪ Можности за осовременување на водоснабдителен систем (заштеди на ел.енергија), ▪ Алтернативни обновливи извори на енергија, ▪ Дигитализација, ▪ Имплементација на ГИС (Географски информативен систем), ▪ Зонирање (дефинирање на индустриски стопански и туристички еко...зони) ▪ Имплементација на едношалтерски систем. ▪ Јакнење на капацитетот на ЛС, ▪ Стратегија за управување со цврстиот отпад, ▪ Дислокација на депонијата Буково, ▪ Регулација на речните корита од сливот, ▪ Механизам за интегрирано управување и редовен мониторинг систем, ▪ Усвојување на локална регулатива за екологија, ▪ Селекција и третман на цврстиот отпад (еколошки депонии за производство на гас), ▪ Едукација на населението за селекција на отпадот, 		
<p>Г. Закани:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Политика на државата кон капитални инвестиции, ▪ Непочитување на законска регулатива. ▪ Неповолна економска состојба, ▪ Рестриктивен буџет, ▪ Несоодветна демографска политика, ▪ Државата управува со природните ресурси, ▪ Неконтролирана урбанизација, ▪ Ограничени ингеренции на локалната власт, ▪ Несоодветна законска регулатива 		

➤ **Приоритети - инфраструктура и заштита на животна средина (сообраќајна и комунална, урбано и просторно планирање:**

		рангирање
ИНФРАСТРУКТУРА И ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА (СООБРАЌАЈНА И КОМУНАЛНА), УРБАНО И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ)	Довршување на канализациона и водоводна инфраструктура и соодветен третман на отпадните и атмосферските води на територијата на општина Охрид според светски стандарди	1
	Регулација и рехабилитација на сливното подрачје на Охридското Езеро	2
	Воспоставување механизам за ефикасно управување со инфраструктурата и интегрална заштита и управување со животната средина, светското природно и културно наследство почитувајќи ги законските регулативи и обврските превземени со потпишување на досието со УНЕСКО.	3
	Стратегија за управување со цврстиот отпад	4
	Доизградба и осовременување на сообраќајната инфраструктура	5
	Користење на алтернативни обновливи извори на енергија и изградба на ситем за централно затоплување на градот	6

4.4. КУЛТУРА, КУЛТУРНО-ИСТОРИСКО И ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО

Културата е област на која мора да и се посвети должното внимание и која по никоја цена не смее да се запоставува. Токму културата ја гледаме како елемент кој претставува мостот за зближување и соработка помеѓу различните народи и етнички заедници кој живеат во Регионот, затоа што токму низ неа тие можат да ги согледуваат своите заеднички вредности и потреби.

Културата, културното и природно наследство на општината Охрид е еден од најзначајните сегменти во нашето постоење и цивилизација како и во развојните проекции за нашата иднина. Охрид е град со долга и богата историја, на чие тло се создадени некои од најзначајните материјални и духовни дела, кои се производ на човековата активност од праисторијата до денес. Согласно Конвенцијата од УНЕСКО од 1972 година охридското природно и културно наследство е впишано во УНЕСКО-вата листа на светското природно и културно наследство.

Промоцијата на културното наследство, многу е важно да е во правец на взаемно разбирање и кохезија помеѓу поединците и заедницата, поради тоа што тие имаат загарантирано право да ја знаат својата историја, и да ја креираат својата иднина, токму преку наследството. Тие имаат право да уживаат во своето наследство, но истовремено и обврска да го почитуваат наследството на другите.

Културното и природно наследство, треба да имаат приоритет пред било која друга аргументација, без разлика дали таа е од социјална, политичка или економска природа. Наследството е еден необновлив извор кој го одразува културниот идентитет на заедниците, од каде произлегува неопходноста за негово вклучување во реалните развојни планови. Овие две суштински определби го одредуваат местото на културното наследство, и ја претставуваат неговата заштитата како основен услов без кој не се може за било кој облик на развој, вклучувајќи го и трајниот културен туризам. Имплементацијата на овие заложби во крајна линија ќе придонесе за поголема атрактивност и перспективност општината Охрид и на целиот Регион.

Градоначалникот на општина Охрид со големо внимание ги следи културата и процесите поврзани со неа во нашата општина, и вложува голема енергија за нејзиното унапредување и развој.

Во “Стратегијата за одржлив локален економски развој”, се предвидени голем број на активности од областа на културата, културното и природно наследство, чија реализација е веќе во тек, или се планира да започне наскоро - реставрацијата на бројни историски и автентични споменици на културата, инвестирање во изградбата на нови музеи и изложбени простори, како и подеднаквото негување на верските традиции, обичаи и објекти на сите верски заедници во општината.

- **Култура, културно-историско наследство**

- а. Институции од областа на науката и културата**

- Национална установа Библиотека „Григор Прличев“-Охрид (книжниот фонд на библиотеката изнесува 100.000 библиотечни единици),
 - Национална установа Центар за култура „Григор Прличев“-Охрид,
 - Национална установа Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј – Охрид,
 - Национална установа Фестивал „Охридско лето“,
 - Охридски Театар,

- Седум културно-уметнички друштва,
- Здружение на резбари,
- ЈНУ Хидробиолошки завод (институт)

Хидробиолошкиот институт е основан во 1935 година и е јавна научно - истражувачка организација од национален интерес која ги покрива истражувачките субјекти на лимнологијата на природните и вештачките езера како и реките.

Институтот располага со мрестилиште за пастрмски видови со капацитет од 20 милиони зрна икра, младици или подмладок на ендемските видови пастрмки од Охридското Езеро.

Институтот е опремен со високо софистицирана теренска и лабораториска опрема за потребите на истражување и Програмата за Мониторинг на Охридското и Преспанското Езеро.

Покрај оваа опрема, институтот е опремен и со брод за теренска работа на Охридското Езеро.

Во 2005 г. Институтот е акредитиран за изведување постдипломски студии (согласно Болоњската Конвенција) и по однос на образованието припаѓа кон Универзитетот "Св. Климент Охридски". Покрај тоа Институтот одржува и летни школи од областа на хидробиологијата и заштитата на животната средина.

* Библиотеката, Центарот за култура, Заводот за заштита на спомениците на културата и Музеј, Фестивалот „Охридско лето“ и Хидробиолошки Завод се институции кои се уште работат под ингеренции на централната власт.

б. Музејски поставки:

- Куќата на Робевци - постојана археолошка и етнолошка поставка,
- Галеријата на икони - постојана галерија на средновековни икони,
- "Христо Узунов" - музејска зграда, постојана историска поставка од предилинденскиот и илинденскиот период,
- Куќата на поетот Григор Прличев - музејски културен центар,
- Лапидариумот на куќата на Робевци - продажба на сувенири и пропаганден материјал,
- Куќата на "Словенската писменост",
- Историски Музеј "Уранија",
- Приватни уметнички галерии.

в. Локалитети:

- Самоилова Тврдина;
- Антички Театар;
- Ранохристијанска базилика "Плаошник";

г. Културно-уметнички настани и фестивали:

- "Прличеви Беседи" – Денови на поетот Григор Прличев,
- "ЕКО Фестивал" – Меѓународен фестивал од областа на екологијата и културниот туризам,
- Ден на Охридското Езеро,
- Балкански Фестивал на народни песни и игри,
- Охридско Лето – Меѓународна музичко-сценска манифестација,
- Меѓународен Семинар за македонски јазик, литература и култура,
- Охрид фест – Фестивал на фолк и поп музика.

- **Природно наследство / природни ресурси**

- а. Клима**

Регионот на Охридското Езеро се одликува со локално - континентална клима. Средногодишната просечна температура изнесува $11.4\text{ }^{\circ}\text{C}$, со максимални средномесечни температури во јули и август од $21.2\text{ }^{\circ}\text{C}$ и $34.4\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Најниската средномесечна температура, забележана во јануари / $-17.2\text{ }^{\circ}\text{C}$, е апсолутниот минимум.

Просечните средногодишни врнежи во Охрид изнесуваат 704 мм, додека пак просечните врнежи во околината на езерото изнесуваат приближно 759 мм годишно. Има два максимума, примарен во ноември и секундарен во февруари. Меѓу ноември и февруари доаѓа до незначително намалување на врнежите. Минималните врнежи се во јули. Според ружата на ветровите, најчест ветер е од северен правец, особено во есен и зима. Во пролет и лето, доминираат ветровите од јужен и југозападен правец. Ветровите од југоисточен и источен правец се незначителни (само 4 до 5 % од вкупната честина на ветрови). Честината на ветровите и мирните периоди, исто така се менуваат во текот на денот, особено во летниот период. Утрата се карактеризираат со доминација на северните ветрови и тишините. Состојбата целосно се менува попладне, кога ветровите од југ и југоисток ги потиснуваат тишините. Просечната брзина на ветерот во регионот на Охрид е релативно ниска и изнесува 3,4 м/с.

- б. Хидрографија**

Сливното подрачје на Охридското Езеро брои над 40 реки и тоа 23 на албанска и 17 на македонска територија. Сепак, најголемиот дел од нив пресушуваат во летниот период и се незначителни.

Во однос на нивниот проток, Сатеска, Коселска, Сушица и Черава се најзначајните реки кои се вливаат во езерото.

- **Охридско Езеро**

Старост на езерото 3,5 - 4 милиони години. Должина од 30 км и ширина од 15 км. Должината на крајбрежната линија на Охридското Езеро изнесува 87,5 км и покрива површина од 358 km^2 . Иако средната длабочина на езерото е 164 м, максималната длабочина изнесува 289 м. Водите кои го исполнуваат Охридското Езеро доаѓаат од неговиот слив или дренажна област. Реките и изворите што течат од планинските падини и долини, како што се Коселска и Черава, внесуваат во езерото половина од водите. Останатиот дел отпаѓа на изворите кои се вливаат во јужниот дел на езерото кај Св. Наум - Дрилтон и Тушемиште. Изворите се напојуваат од водите кои извираат од порозните планини на исток - Галичица и Сува Гора.

- в. Шумски фонд**

775 км² од сливното подрачје на Охридското Езеро се пошумени со просечна био-маса од 100 до 450 м³ шума.

Од дрвјата во шумата се застапени дабот - 55%, буката - 35% и американскиот бор - 10%. Околу 90% од шумите се во државна сопственост. Со шумите стопанисуваат државните претпријатија кои се надлежни за сечење на шумите и пошумување согласно главниот план.

Актуелниот систем се смета за конверзативен, односно дозволува сечење само на 70% од годишниот пораст на био-масата. Согласно Законот за шуми, 20% од пазарната цена на дрвјата мора да биде искористена за повторно пошумување, 12 % за организација и маркетинг, и 8% за заштита на шумите. Шумите на

Галичица подлежат на Законот за заштита на националните паркови и на Законот за шуми.

г. Почва (типови и квалитет)

Во рамките на сливното подрачје на Охридското Езеро во општина Охрид има 16,000 хектари обработливо земјиште, во регионот се регистрирани 15,000 земјоделски имоти со просечна големина од 1 до 3 хектари. Тоа е премалку за да може да се заработи за живот и најголемиот дел од имотите се обработуваат во слободно време. Само 10% од вработените во земјоделскиот сектор работаат со полно работно време.

д. Национален Парк Галичица

Поради карактеристичната местоположба, исклучително богатиот и ендемичен растителен и животински свет и особените природни убавини и пејсажни и естетски вредности, Собранието на Република Македонија во октомври 1958 година го прогласи Националниот парк Галичица.

Паркот е прогласен за зачувување на изворното природно, културно и духовно богатство и има научно-истражувачка, културна, воспитно-образовна и туристичко-рекреативна намена.

Се наоѓа на истоимената планина во југозападниот дел на Република Македонија помеѓу Охридското и Преспанското Езеро. Зафаќа површина од 22.154 хектари (221,54 км²).

Според природно застапената биолошка разновидност претставува еден од најзначајните природни објекти на Балканскиот Полуостров. Во паркот застапени се преку 1.000 видови виши растенија со присуство на голем број ендемити и реликти. Карактеристично е присуството на 15 досега откриени локални ендеми, односно видови кои се среќаваат само во границите на Паркот и никаде на друго место. Националниот парк Галичица се одликува и со големо богатство и застапеност на животински видови. Најзначајни се без'рбетниците од кои на Галичица имаме 26 ендемични видови. Од 'рбетниците има 11 водоземци, 21 влекач, 260 видови птици и 51 цицач, од кој присутни се и најатрактивните рис, мечка и дивокоза.

➤ **SWOT анализа – култура, културно – историско и природно наследство:**

А. Јаки страни:	Што треба да направиме за да ги задржиме јаките страни	Приоритети
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Охрид е дел од светското природно и културно наследство под патронат на УНЕСКО, ▪ Постојни установи и институции од областа на културата, ▪ Постојни високо образовани кадри, ▪ Богато културно-историско наследство, ▪ Традиционална архитектура, ▪ Традиционални занимања и занаети, ▪ Специфични традиционални верски, културни и фолклорни обичаи-мултикултурно богатство, ▪ Постоене на основни услови за развој на музичката култура, ▪ Историски центар на писменост, ▪ Традиционална кујна, ▪ Културни и верски манифестации, ▪ Постоене на огромен број на верски објекти, ▪ Постои добра координација помеѓу МПЦ и локалната самоуправа, ▪ Климатски и природни услови, ▪ Богато природно наследство, ▪ Охридско Езеро, ▪ Национален Парк, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Напори за зачувување на статусот град на УНЕСКО, ▪ Зачувување на вредностите на културно-историското наследство и природните богатства, ▪ Јакнење на институционалната и кадровска инфраструктура, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Засилена, координирана и зголемена промоција и презентација на културното и природното богатство и културните настани, ▪ Изградба и подобрување на инфраструктурните, техничките и кадровските капацитети,
Б. Слаби страни:	Што треба да направиме за слабите страни да ги претвориме во јаки страни	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Непостоење на закон за Охрид, ▪ Лоша состојба на објектите, ▪ Слаба техничка опременост на културните објекти, ▪ Недостаток од финансиски средства, ▪ Големи трошоци за тековно работење и одржување, ▪ Недефинираност на ингеренциите меѓу локалната самоуправа и централната власт во однос на управувањето со културното и природното богатство, ▪ Неорганизирана промоција на културното богатство и културните настани, ▪ Непостоење на културен бренд, ▪ Недоволна музејска презентација и организирана сувенирска презентација, ▪ Замирање на традиционални културни вредности, ▪ Непостоење на повеќенаменска дворана, ▪ Недостаток на алеја на великани, ▪ Отуѓено културно богатство од непроценлива вредност за Охрид, ▪ Непостоење на дефиниран капацитет на издржливост на еко-системот, ▪ Непостоење на интегрална заштита и управување со Охридското Езеро, ▪ Незавршена денационализација на црковниот имот, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Засилена иницијатива за донесување на закон за Охрид, ▪ Подобрување на инфраструктурните и техничките капацитети, ▪ Оптимизирање на трошоците за тековно работење и одржување, ▪ Изградба на наменски репрезентативни објекти од областа на културата (повеќенаменска дворана, алеја на великани...), ▪ Дефинирање на капацитет на издржливост на еко-системот, ▪ Локални институционални и граѓански иницијативи за пристап до средства од релевантни институции и потенцијални донатори и инвеститори, ▪ Дефинирање и поделба на ингеренциите меѓу локалната самоуправа и централната власт во однос на управувањето со културното и природното богатство, ▪ Координација на институциите и културните активности, ▪ Засилена, координирана и зголемена промоција и презентација на културното и природното богатство и културните настани, ▪ Иницијатива за реституција на културното богатство, ▪ Воспоставување на интегрална заштита и управување со Охридското Езеро, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Засилена иницијатива за донесување на закон за Охрид, ▪ Нови форми и активности за координиран и одржлив развој на културното и природното наследство,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Довршување на денационализацијата на црковниот имот, 	
В. Можности:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Користење на културното и природното богатство за одржлив развој на туризам, ▪ Формирање на канцеларија за соработка со УНЕСКО, ▪ Дигитализирана база на податоци за културно и природно наследство, ▪ Поттикнување на кооперативност на јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор од страна на ЛС, ▪ Оформување на координативно тело за промоција на Охрид, ▪ Координација на културните активности, ▪ Културните објекти да се користат за културни настани, ▪ Поставување на културно - информативни пунктови и сигнализација ▪ Изградба на центар за словенска култура-писменост, ▪ Формирање на младински културен центар, ▪ Културно - информативни пунктови, ▪ Формирање на градски оркестар и камерен гудачки состав, ▪ Формирање на етно парк, ▪ Формирање на музеј на езерото, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Користење на културното и природното богатство за одржлив развој на туризам, ▪ Поттикнување на кооперативност на јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор од страна на ЛС, ▪ Формирање на канцеларија за соработка со УНЕСКО, ▪ Дигитализирана база на податоци за културно и природно наследство, ▪ Оформување на координативно тело за промоција на Охрид, ▪ Поставување на културно - информативни пунктови и сигнализација ▪ Формирање на нови облици и институционални форми за зачувување и презентирање на природното и културното богатство (центар за словенска култура-писменост, младински културен центар, градски оркестар и камерен гудачки состав, етно парк, музеј на езерото...), 	
Г. Закани:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Законска регулатива, ▪ Успорен процес на транзиција и децентрализација, ▪ Неконтролирана урбанизација, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доследна примена на законската регулатива, ▪ Спроведување на дефинираната урбана политика, 	

➤ **Приоритети - култура, културно – историско и природно наследство:**

		рангирање
КУЛТУРА, КУЛТУРНО- ИСТОРИСКО И ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО	Засилена иницијатива за донесување на закон за Охрид	1
	Засилена, координирана и зголемена промоција и презентација на културното и природното богатство и културните настани,	2
	Нови форми и активности за координиран и одржлив развој на културното и природното наследство	3
	Изградба и подобрување на инфраструктурните, техничките и кадровски капацитети	4

4.5. ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА (ВРАБОТУВАЊЕ, ПРИРОДНИ И ДЕМОГРАФСКИ РЕСУРСИ)

На природните ресурси во структурата на општите услови за развој на општина Охрид им припаѓа посебно значење.

Во сите досегашни анализи реализирани во развојните фази на Стратегијата, евидентна е недоволната корист (бенефит) на локалната заедница од искористувањето на природните ресурси. Поразителна околност е тоа што во најголем дел од експлоатацијата на природните богатства на територијата на општината, самата таа во еден подолг временски период имала најмала корист. Концесиите за искористување на природните ресурси (минерални, шумски, водни, земјоделски, градежно земјиште) не се под општинска ингеренција, т.е општината нема методи и механизми за контрола на експлоатацијата. Во такви услови, единицата на локална самоуправа е принудена своите економски развојни стратегии барем во овој момент, да ги проектира врз база на реално дадените можности во една координирана соработка со приватниот сектор, малите и средни претпријатија и другите чинители на економскиот развој.

• Локална економија

а. Деловни субјекти во општината

а.1. Според видот, структурата на деловните субјекти е следна:

Претпријатија	2.593
Трговски друштва	3.071
Трговци-поединци	449
Останато	426

а.2. Според секторите на дејност, структурата на деловните субјекти е следна:

Земјоделство, лов, шумарство	88
Рибарство	2
Вадење руди и камен	4
Преработувачка индустрија	982
Снабдување со електрична енергија, гас и вода	2
Градежништво	259
Предмети за лична употреба и за домаќинство	3.587
Хотели и ресторани	359
Сообраќај, складирање и врски	385
Финансиско посредување	12
Активности во врска со недвижен имот, изнајмување и деловни активности	257
Задолжителна социјална заштита	48
Образование	30
Здравство и социјална работа.	100
Други комунални, културни, општи и лични услужни активности	423
Екстериторијални организации и тела	

*Распределувањето е извршено по претежната дејност според Националната класификација на дејности ("Сл. весник на РМ" бр.20/98).

а.3. Структурата на деловните субјекти во општина Охрид, според формата на сопственост е следна:

Приватна сопственост	околу 90%;
Недефинирана	околу 4%,
Општествена	околу 3%,
Државна сопственост	околу 0.3%.

а.4. Структурата на деловните субјекти во општина Охрид, според потеклото на вложениот капитал е следна:

Домашниот капитал	околу 95%
Мешовит	околу 2%
Странски	околу 2%

б. Позначајни стопански субјекти

б.1. Преработувачка индустрија

Транзициониот период, 1990 - 2006г. и воспоставувањето на сопствен стопански систем се одрази и во индустријата која во овој период беше доминантна стопанска област. Притоа, општествената сопственост, се трансформира и се повеќе се афирмира и ја поттикнува приватната сопственост, пазарните принципи и механизми, односно започнува функционирањето на објективните економски законитости.

Со остварување на овие трендови во рамките на претструктурирањето на вкупното стопанство во општината, истите свој одраз имаат особено во преработувачката индустрија. Функционирањето на деловните субјекти (982) во преработувачката индустрија, се одвива во променета институционална структура. Имено, со промена на улогата и положбата на субјектите на економскиот систем, институциите на поранешниот економски систем (ОЗТ - Основни работни, сложени) со донесување на Законот за трговски друштва (1996г.) се трансформираат во претпријатија, акционерски друштва, друштва со ограничена одговорност, приватни, мешовити, јавни, државни и сл. Носители на стопанските активности во преработувачката индустрија во општината, според видот на дејност се деловните субјекти од областа на електроиндустријата, метало-преработувачката, текстилната, хемиската, прехранбената и низа други.

б.2. Стратегија за соработка на општината со бизнис секторот

Стратегиското планирање претставува процес за прилагодување на околината со промените, ги утврдува приоритетите и помага во насочувањето на ресурсите со што истите најефикасно би се употребиле.

Стручњаците во одделни области, го подготвуваат стратегиското планирање и истото претставува основа врз која локалната самоуправа ја презема одговорноста за својот општествено-економски развој во иднина.

Единицата на локална самоуправа – Општина Охрид, согласно Стратегијата за одржлив локален економски развој врз основа на надлежностите на Локалната самоуправа кои произлегуваат од:

- Законот за Локална Самоуправа
- Статутот на општина Охрид
- Други позитивни законски одредби на Република Македонија,

– подготви и аплицираше до Министерството за економија на Р.М. со проект “ОПШТИНСКИ БИЗНИС ЦЕНТАР – ОХРИД”.

Општина Охрид сосема јасно се определува и вложува огромен напор во насока на развој на бизнис центар кој ќе овозможи логистичка поддршка на потенцијалните претприемачи, помош на новите и мали претпријатија во општината и Креирање на нови работни места.

Како општина во чиј фокус на натамошен одржлив економски развој пред сè се наоѓа развојот на туризмот, инфраструктурата и заштитата на културното и природно наследство, развојот на бизнис центарот ќе внесе нов импулс во институционалната поддршка на главните целни групи.

б.3. Податоци за висина на платите ¹

Просек за 2006 г. - 13.517,00 денари.

Просек за I полугодие на 2007 г. – 14.150 ден

б.4. Можности за инвестирање во општина Охрид

Со децении наназад во Охрид како и во другите градови во Р. Македонија, беше присутен трендот на масовно вработување на населението во големите преработувачки системи - машинската, текстилната, електро- индустријата.

Последично на тоа генерации на луѓе од раните периоди на образование беа насочувани на тесно дефинирани образовни профили кои беа потребни од страна на таквите системи.

Денес се јавува проблемот на недоволно користење на некогашните капацитети и проблемот на “технолошките вишоци на работна сила”.

Бидејќи секторот на мали и средни претпријатија е недоволно развиен, се јавуваат тешкотии во апсорбирањето на вишоците на работна сила во краток временски период.

Поголеми можности за инвестиции и отворање на нови работни места се јавуваат во неколку сектори:

- Рестартирање на целини или делови на постоечките големи индустриски системи,
- Производство на прехранбени производи,
- Туризам во сите негови облици,
- Специјализирани земјоделски и сточарски фарми со еколошки здрава храна,
- Правни, консултантски и финансиски услуги,
- Проектантски услуги и инжењеринг,
- Услуги во доменот на социјалниот развој на заедницата (грижа за деца и стари, образовни и здравствени услуги),
- Инвестиции во секторите за одржлив развој и искористување на обновливи извори на енергија,
- Патна инфраструктура,
- Информатички технологии,
- Културни настани и институции.

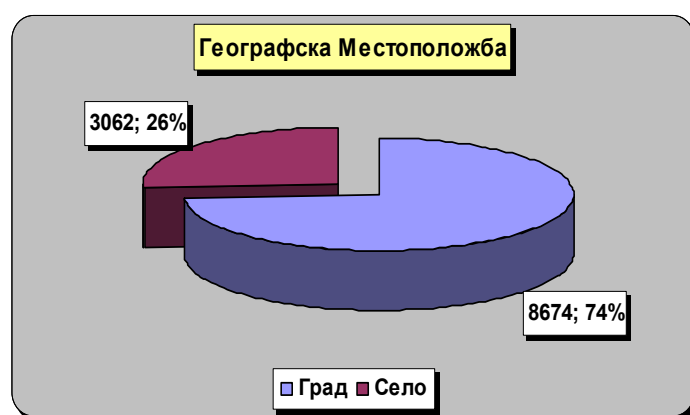
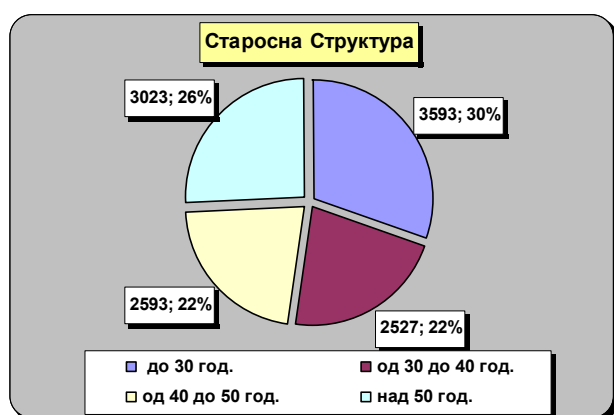
¹ Податоците се според Државниот Завод за Статистика и се однесуваат на ниво на Р Македонија

- Вработување

а.1. (Не) вработеност во општината

Економски активно / работоспособно население			
	мажи	жени	вкупно
Лица во работен однос	8,287	6,478	14,765
Лица кои вршат самостојна дејност	193	44	237
Лица кои се занимаваат со земјоделство, сточарство, живинарство, пчеларство	135	138	273
Невработени	6,136	5,600	11,736
Вкупно	14,751	12,260	27,011

а.2. Број и структура на невработените

Образовна структура			
	мажи	жени	вкупно
Неквалификувани – I степен (основно образование)	1,732	1,885	3,617
Полуквалификувани – II степен	558	436	994
Квалификувани – III степен	1,957	1,034	2,991
Средно образование – IV степен	1,289	1,597	2,886
Вишо образование – VI степен	227	181	408
Високо образование – VII степен	371	463	834
Магистратура	2	4	6
Вкупно	6,136	5,600	11,736

Национална структура			
	мажи	жени	вкупно
Македонци	5112	4681	9793
Албанци	265	238	503
Турци	250	173	423
Роми	155	164	319
Срби	18	20	38
Власи	1	1	2
Други	250	286	536
Вкупно	6,051	5,563	11,614

а.3. Програми за намалување на невработеноста во општината

➤ **"ЕМУ - Employment mediation for highly educated young employment – Посредување при вработување на високообразовани млади невработени кадри"**

Основна цел на Проектот е посредување при вработување на високо образовани млади невработени лица, преку тримесечна волонтерска пракса на 30 избрани кандидати.

Крајна цел на Проектот е засновање работен однос на волонтерите во стопанскиот субјект, по завршување на тримесечното волонтирање, а со тоа би се постигнале и активните мерки - зголемување на стапката на вработеност, создавање макроекономска стабилност, намалување на невработеноста кај подолгорочно невработените лица, подобрување на квалитетот на работната сила и продуктивноста на трудот и јакнење на социјалната кохезија.

а.4. Можности и пристап до програмите за преквалификација и доквалификација

- Центарот за вработување – Охрид, финансира програми за стручно оспособување, преквалификација и вршење на работна адаптација,
- Активности за финансирање на стопански субјекти кои вработуваат лица со посебни потреби,
- Унифицирани форми за постапка при утврдување и давање на согласност за работно оспособување.

а.5. Корисници на материјална помош

Корисници на паричен надомест	
Стечајни работници	172
Сезонски работници	146
Технолошки вишок	1,849
Загубари	164
Вкупно	2,332

- **Природни ресурси²**

- **Демографски ресурси**

а. Демографски податоци

- Вкупниот број на жители во општина Охрид изнесува 55.749.
- Бројот на домаќинства во општина Охрид изнесува 16.010.
- Просечниот број на членови во домаќинства изнесува 3,48.
- Половата структура на населението е следна:

- машки пол 27.598 жители
- женски пол 28.151 жители

² Податоците се елаборирани во главата Култура, културно историско и природно наследство - природно наследство / природни ресурси – стр. 27.

а.1. Поделбата на населението, според петгодишни групи на старосна возраст, ни ја дава следната структура:

Петгодишна Група / год.	Број на жители
00 – 04	2.825
05 – 09	3.428
10 – 14	3.947
15 – 19	4.394
20 – 24	4.501
25 – 29	4.067
30 – 34	3.917
35 – 39	3.906
40 – 44	4.433
45 – 49	4.313
50 – 54	4.073
55 – 59	2.870
60 – 64	2.647
65 – 69	2.480
70 – 74	1.836
75 – 79	1.280
80 - 84	608
85 +	212
Непозната возраст	12
ВКУПНО	55.749

а.2. Вкупно наеление, според изјаснувањето за национална припадност:

Националност	Број	%
• Македонци	47.344	84,93
• Албанци	2.962	5,31
• Турци	2.268	4,06
• Роми	69	0,12
• Власи	323	0,58
• Срби	366	0,66
• Бошњаци	29	0,05
• Останати	2.388	4,29
Вкупно:	55.749	100,00

а.3. Вкупно население на возраст од 15 и повеќе години, според степенот на образование:

Вкупно	45.549
Без основно образование	1.433
Некомплетно основно образование	3.617
Се уште во процес на комплетирање на основно образование	38
Основно образование	13.681
Средно образование	20.288
Виша школа	2.329
Висока школа, факултет, академија	4.037
Магистратура	80
Докторат	46

а.4. Вкупно население според активноста:

- Економски активни: 27.011
 - вработени: 15.275
 - невработени: 11.736
- Економски неактивни: 20.980

а.5 Миграциони процеси за општина Охрид, 2004г.:

➤ **Вкупно доселени: 287**

- доселени граѓани во рамките на РМ: 284
- доселени граѓани од други држави: 3

➤ **Вкупно отселени: 205**

- отселени граѓани во рамките на РМ: 187
- отселени граѓани во други држави: 18

а.6. Стапки на раѓање и умирање (на 1 000 жители) во 2004

- живородени: 9,9
- умрени: 9,5
- природен прираст: 0,4

➤ **SWOT анализа – локална економија, вработување, природни и демографски ресурси:**

А. Јаки страни:	Што треба да направиме за да ги задржиме јаките страни	Приоритети
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Формиран е сектор за ЛЕР и туризам, ▪ Припрема на стратегија за одржлив развој, ▪ Сообраќајна, енергетска и комунална инфраструктура, ▪ Постоене на аеродром, ▪ Општината е добро место за започнување бизнис, ▪ Силен услужен и производствен (сектор) кластер, ▪ Постоечки индустриски капацитети, ▪ Компаниите обично немаат проблеми со недоволно простор за проширување, ▪ Компаниите планираат да инвестираат значително во подобрување на објектите, ▪ Повеќето компании имаат е-mail и веб страници, ▪ Добар дел од компаниите се занимаваат со е-бизнис (добиваат пораки и прават исплати по интернет), ▪ Постоене на развиен банкарски ситем, ▪ 55 749 жители, ▪ Полова рамнотежа, ▪ Хармонизирана мултиетничка структура, ▪ 26 436 економско активни граѓани, ▪ Човечки ресурси и високообразован кадар, ▪ Избалансиран миграционен процес, ▪ Природни ресурси, ▪ Богата хидрографија (реки), ▪ Охридско Езеро, ▪ Охридското и Преспанското Езеро како единствен хидро систем, ▪ Поволна клима (голем бр. на сончеви денови, ветрови, чист воздух), ▪ Поволна надморска височина, ▪ Богат биодиверзитет, ▪ Изобилство на ендемска флора и фауна, ▪ Еколошки чиста животна средина, ▪ Богат шумски фонд, ▪ Еколошки чиста почва, ▪ Изобилие со питка вода (еколошки чисти подземни води) ▪ Постоене на систем за третман на отпадните води, ▪ НП Галичица, ▪ Хидробиолошки Завод, ▪ Завод за Здравствена заштита, ▪ Постои ЛЕАП, ▪ Извршен е ГИС мониторинг и формирана е база на податоци за Сливот Грашница и Даљан, ▪ Туристички потенцијал, ▪ Богато културно наследство, ▪ Богато традиционално занаетчиство, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Операционализација на стратегија за одржлив развој, ▪ Искористување на можностите за локален економски развој преку кандидатскиот статус за влез во ЕУ, ▪ Унапредување на сообраќајна, енергетска и комунална инфраструктура, ▪ Перманентно зајакнување на услужниот и производствен (сектор) кластер, ▪ Искористување и осовременување на постоечки индустриски капацитети, ▪ Компаниите планираат да инвестираат значително во подобрување на објектите, ▪ Следење на современите трендови на електронско работење на компаниите, ▪ Унапредување на банкарскиот ситем, ▪ Одржување и унапредување на поволните демографски услови и човекови ресурси, ▪ Рационална употреба и искористување на природните ресурси во интерес на економскиот развој, ▪ Искористување на туристичкиот потенцијал за развој на локалната економија, ▪ Рационална пторошувачка на енергенсите и користење на алтернативни извори на енергија, ▪ Изградба на железница, ▪ Рационално искористување на природните ресурси на националниот парк Галичица, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Операционализација на стратегија за одржлив развој, ▪ Рационална употреба и искористување на природните ресурси и унапредување на сообраќајната, енергетската и комуналната инфраструктура,

Б. Слаби страни:	Што треба да направиме за слабите страни да ги претвориме во јаки страни	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општата економска состојба, ▪ Висока невработеност, ▪ Мал (затворен) пазар, ▪ Мал број на странски инвестиции, ▪ Даночна политика, ▪ Немање доволна критична маса за повлекување на економијата, ▪ Дисконтинуитет во соработката помеѓу МСП, ЛС национални и странски институции, агенции и фирми, ▪ Неискористеност на постоечките производни и услужни капацитети како движечки економски фактор, ▪ Висока цена на енергенсите, ▪ Неповолна кредитна политика, ▪ Немање железница, ▪ Недоволно профилиран кадар, ▪ Неорганизираност и некоординираност на бизнис секторот, ▪ Зависност од увоз, ▪ Застарена технологија, ▪ Немање поддршка на start up бизниси, ▪ Неспремност да се прифаќаат нови идеи, ▪ Недостаток на современи маркетинг промоции, ▪ Недоволна мобилност (флукуација) на работната сила, ▪ Непостоење на база на податоци и регистар за стопански субјекти , ▪ Ограничени ингеренции на општината за управување со природните ресурси, ▪ Расцепканост на обработливото земјиште, ▪ Неажуриран катастар и имотноправни односи во земјишните поседи и шумските стопанства, ▪ Недоволната искористеност на природните ресурси на националниот парк Галичица, ▪ Непостоење на општински фонд за поддршка и развој рурални заедници, ▪ Рурално Занаетчиство, ▪ Колективната свест, ▪ Односот према работата ▪ Одсуство на самоиницијатива, ▪ Страв од промени, ▪ Краткорочно решавање на проблемите, ▪ Намален прираст на населението, ▪ Стареење на населението, ▪ Намален број на новозапишани ученици во периодот 1995-2005 за помалку 1.500 ученици, ▪ Многу е мал бројот на жители до 18 години, ▪ Намален бројот на деца по семејство, ▪ Намалено склучување на бракови, ▪ Миграција како негативна закана, ▪ Миграција село-град (град-село), ▪ Зголемено иследување на млади брачни парови, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Генерално подобрување на општата економска состојба, ▪ Намалување на невработеноста, ▪ Отварање на нови пазари, ▪ Зголемување на бројот на странски инвестиции, ▪ Подобрување на локалната бизнис клима, ▪ Знаоѓање на начини за формирање на критична маса за повлекување на економијата, ▪ Создавање услови со посредство на ЛС за соработка помеѓу бизнисмените, ▪ Искористување и унапредување на постоечките производни и услужни капацитети како движечки економски фактор, ▪ Формирање на поволни кредитни линии за развој на локалната економија, ▪ Дефинирање и контролирано профилирање на кадри, ▪ Намалување на зависноста од увоз и ориентирање кон домашните ресурси за производство, ▪ Обновување и модернизирање на технологијата за производство, ▪ Подобрување на состојбата за start up бизниси ▪ Ревитализација и искористување на постојните индустриски капацитети, ▪ Формирање на бизнис инкубатори и кластери, ▪ Идентификација на потребите на стопанските субјекти во однос на понудата и побарувачката на пазарот на труд, ▪ Креирање на заедничка политика и добра основа за соработка помеѓу јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор, ▪ Донесување на акти за стимулативни мерки за поттикнување на локалната економија, ▪ Подобрување на општата бизнис клима за привлекување на инвестиции, ▪ Формирање на база на податоци и мапирање на стопанството, ▪ Јакнење на свеста за лојалност и придонес на бизнис секторот за Локалната Заедница, ▪ Воспоставување на спрега помеѓу ЛС и бизнис заедницата, за остварување на финансиски можности промовирање на заеднички идеи, ▪ Настојување на ЛС од бизнис секторот да добива мислења за одредени предлог одлуки кои допираат во економијата (еснафот), ▪ Формирање на клуб на бизнисмени на ниво на општина, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Поддршка на развојот на МСП и претприемништвото, ▪ Поттикнување на партнерства и стимулативни мерки,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобрување на функционирањето на пазарот на работна сила, ▪ Формирање на база на податоци за стопански субјекти и потенцијал на човечки ресурси, ▪ Зголемување на надлежностите на ЛС во економската сфера и управувањето со природните ресурси, ▪ Ажурирање на катастарот и средување на имотноправните односи во земјишните поседе и шумските стопанства и рационално искористување на обработливото земјиште, ▪ Формирање на општински фонд за поддршка и развој рурални заедници, ▪ Стратегија за рурален развој, ▪ Едукација за јакнење на менталитетот за менаџмент и однос према работата, ▪ Изноаѓање и имплементирање на методи за намалување на негативните демографски тенденции (зголемување на прирастот на населението, запирање на рапидното стареење на населението, зголемување на natalitetot, склучените бракови...), 	
В. Можности:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор да креираат заедничка развојна политика, ▪ Стимулативни мерки во надлежност на ЛС (намалување на даноци) за поттикнување на локалната економија, ▪ Подобрување на општата бизнис клима за привлекување на инвестиции, ▪ База на податоци и мапирање на стопанството, ▪ Ревитализација на постојните индустриски капацитети, ▪ Формирање на бизнис инкубатори и кластери, ▪ Формирање на гарантен фонд и кредитен риволвинг фонд за развој, ▪ Брендирање, ▪ Интензивирање на улогата на коморите како сервис на стопанските сујекти, ▪ Заеднички настап на саеми и промоции, ▪ Соработка меѓу мали средни и големи претпријатија, ▪ Подоба координација и конзистентност меѓу економската и социјалната политика, ▪ Електронска, (веб базирана) “Берза на трудот”, ▪ Самовработување, ▪ Образовни институции кои ќе продуцираат (обучуваат) кадри согласно потребите на стопанството, ▪ Обновливи извори на енергија, ▪ Приклучување на гасоводната мрежа, ▪ Изградба на железница, ▪ Програми за вработување на лица со посебни потреби, ▪ Рурален развој, ▪ Органско производство на здрава 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Формирање на гарантен фонд и кредитен риволвинг фонд за развој, ▪ Поттикнување на брендирањето во локалната економија, ▪ Интензивирање на улогата на коморите како сервис на стопанските субјекти, ▪ Заеднички настап на саеми и промоции, ▪ Интензивирање на соработка меѓу мали средни и големи претпријатија и ЛС, ▪ Подоба координација и конзистентност меѓу економската и социјалната политика, ▪ Електронска, “Берза на трудот”, ▪ Спроведување на обуки за поттикнување на самовработувањето, ▪ Поттикнување на проекти за искористување на обновливи извори на енергија, ▪ Лобирање за приклучување на гасоводна мрежа и изградба на железница, ▪ Програми за вработување на лица со посебни потреби, ▪ Рурален развој, ▪ Стимулирање и поддршка на традиционално занаетчиството, ▪ Поттикнување на органско производство на здрава храна, ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪

<ul style="list-style-type: none"> ■ храна, ■ Развој на алтернативен, рурален и еко туризам, ■ Кандидатскиот статус за влез во ЕУ, 		
Г. Закани:		
<ul style="list-style-type: none"> ■ Процес на транзиција, ■ Националното законодавство, ■ Политизирана економија, ■ Сива економија (нерегистрирана и неодабочена дејност), ■ Корупција, ■ Законодавство, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Доследно спроведување на законската регулатива, ■ Засилени активности за елиминирање на сивата економија, ■ Елиминирање на корупцијата и политизацијата на економијата, 	

➤ **Приоритети - локална економија, вработување, природни и демографски ресурси:**

		рангирање
ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА (ВРАБОТУВАЊЕ, ПРИРОДНИ И ДЕМОГРАФСКИ РЕСУРСИ)	Операционализација на стратегијата за одржлив развој,	1
	Поддршка и развој на МСП и претприемништвото	2
	Рационална употреба и искористување на природните ресурси и унапредување на сообраќајна, енергетска и комунална инфраструктура	3
	Поттикнување на партнерства и стимулативни мерки	4

4.5.1. АНКЕТА ЗА БИЗНИС КЛИМА

I. ВОВЕД

Во мај 2006 година беше спроведена анкета за бизнис климата меѓу работодавците во Охрид. Целта на анкетата беше да се обезбедат корисни и веродостојни информации во врска со ставовите на оние кои инвестираат и креираат работни места во Охрид. Анкетата вклучи податоци во врска со историјата и статусот на бизнисот, природата на бизнисот, прашања поврзани со работна сила и вработените, информации во врска со објектите, за работа, услуги и односи со властите, како и севкупниот впечаток за градот како место за бизнис активности.

II. МЕТОДОЛОГИЈА

Во мај 2006 година беа спроведени 34 анкети. На листата на фирми кои требаа да се интервјуираат беа најголемите работодавци во градот, како и средните и неколку помали фирми со помалку од 20 вработени. Збирните одговори на сите 34 фирми се дадени во овој извештај.

Со цел да се добијат искрени и целосни одговори од работодавците, на оние кои беа интервјуирани им беше кажано дека во извештајот нема да има никакви референци кон одреден бизнис, како и тоа дека анкетните ливчиња се од доверлив карактер.

Во 2006 година, овие 34 фирми вработуваат вкупно 3.254 вработени, од кои 961 се жени. Бројот е повисок во споредба со претходната 2005 година (+1%), кога вкупниот број на вработени бил 3.213. Притоа 15 фирми вработуваат до 15 вработени; 8 фирми вработуваат повеќе од 50 вработени. Забележани се значителни разлики меѓу одговорите на фирми од различни сектори на стопанството и поголем дел од податоците беа анализирани имајќи ја во предвид оваа разлика.

Иако со анкетање на 34 фирми не е можно целосно да се одразат ставовите на целата бизнис заедница во градот Охрид, овие фирми, големи и мали, традиционални и нови, вработуваат значителен дел од локалната стопански активна работна сила.

III. ГЛАВНИ СОГЛЕДУВАЊА

1. Охридското стопанство се состои од силен услужен и производствен (сектор) кластер.
2. Компаниите не се задоволни со општата економска состојба во земјата, националното законодавство, цената на струјата, каматните стапки, домашната конкуренција и односот на локалната администрација.
3. Моменталната вработеност во сите интервјуирани компании изнесува 3.254.
4. Најголемиот удел на сите интервјуирани компании е во производството (47%), по што следи услужниот сектор (42%).
5. 88% од компаниите се во сопственост на физички лица, 7% на правни лица, 3% во државна сопственост и 2% во сопственост на странци.
6. Идниот влез во ЕУ се очекува на попозитивен начин.
7. Компаниите воглавно извезуваат низ цела Македонија.
8. Работодавците се доста задоволни со квалитетот на својата работна сила. Се на се 76% од компаниите се рангираат како одлични или добри. Меѓутоа просечната плата е околу 10.488 денари/ месечно.
9. Компаниите обично немаат проблеми со недоволно простор за проширување и многу од нив планираат да инвестираат значително во подобрување на објектите и воглавно во наредните две години. Вкупно се очекува да инвестираат 737.700.000 денари, а се на се ќе бидат креирани 221 нови работни места.
10. Повеќето компании имаат е-маил и веб страници а 41% од компаниите исто така се занимаваат со е-бизнис (добиваат порачки и прават исплати по интернет).
11. Свкупниот квалитет на услугите на локалните власти се смета за добар или пристоеен. Развојот на инфраструктурата, собирањето на ѓубре, јавен превоз и заштитан животната средина добиваат добри оценки.
12. Компаниите беа запрашани за нивното мислење за општината како место каде водат бизнис. Одговорите беа воглавно одлично или добро (21 одговор) како добро место за бизнис, 12 компании сметаат дека се прилично добро или слабо место за бизнис.

IV. РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

1. Состојбата кај фирмите

Од 34, 26 компании биле формирани по 1990 година а 8 компании пред 1990. Највисок удел од сите интервјуирани компании е во производство **47%** (од кои 9% во исхраната а 6% во текстилниот сектор и 32% во останато производството) , услужниот сектор: **41%** (14 фирми се од трговијата на големо со текстилни производи и чевли, продавници за возила и автомобили, и сервиси за поправка, итн), и **12%** во градежништвото.

88% од компаниите се во сопственост на физички лица, 7% на правни лица, 3% во државна сопственост и 2% во сопственост на странци. (види во Графикон 1).

Графикон 1

2. Општи податоци за фирмите

Охридското стопанство се состои од силен услужен или производствен кластер.

Компаниите беа запрашани да ги именуваат факторите коишто имаат негативно влијание врз моменталниот и иден развој (види во Графиконот 2) за нивните производи и услуги. По приоритет:

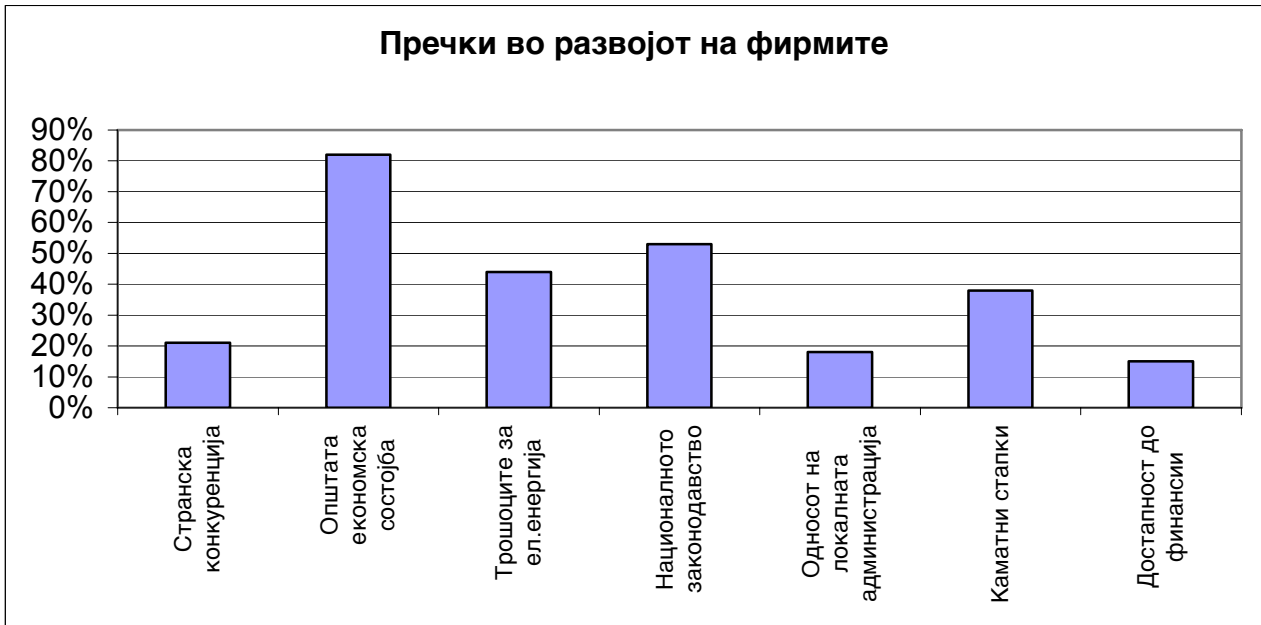
(1) Општата економска состојба беше најважниот фактор бидејќи беше спомната од 82% од фирмите, особено од страна на услужните компании (32%) и 29% од производствениот сектор;

(2) Националното законодавство е проблем за 53% од компаниите (воглавно за услужниот сектор: 24 %);

- (3) Трошоци за електрична енергија за 44% од компаниите;
- (4) Каматните стапки за 38% од компаниите (18% од услужниот сектор);
- (5) Странската конкуренција за 21% од компаниите;
- (6) Односот на локалната администрација за 18% и достапноста до финансии за 15% од компаниите.

Фирмите не ги сметаат за голем проблем несоодветните објекти и оддалеченоста од пазарот (обете 3%).

Графикон 2

Идниот влез во ЕУ се очекува на попозитивен начин. Стабилната бизнис клима (71%), учеството во програмите на ЕУ (53%), полесно спроведување на законот (47%) и стабилен пазар на капиталот (44%) беа најчесто спомнувани во позитивна конотација.

Компаниите воглавно се плашат од високи трошоци за работната сила (56%) и силна конкуренција (53%).

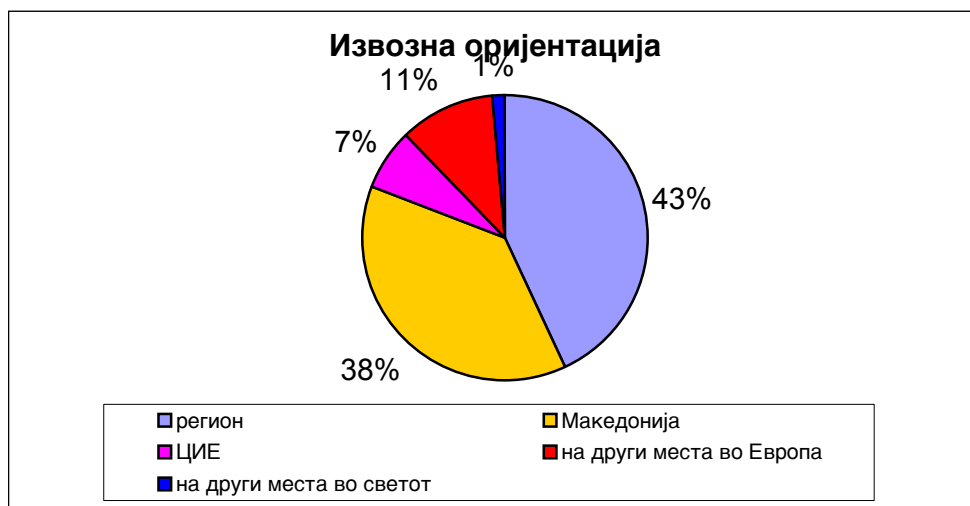
3. Клиенти

Сите фирми дадоа информации за географската располореност на своите клиенти (види во графиконот 3). Од вкупниот удел на пазарот 43% извоз во околината (регионот), 38% од компаниите пријавија извоз воглавно во Македонија а 19% од компаниите извоз надвор од Македонија. Услугите и производството се значително извозно оријентирани со продажба надвор од земјата (обете 7%).

Вкупната продажба на сите интервјуирани компании изнесува 2.024.751.142 денари (3 компании не одговорија), а компаниите очекуваа пораст во продажбата во 2006 година за 9% споредено со претходната година.

Клиентите се главната причина зошто 21 компанија е лоцирана во Охрид.

Графикон 3

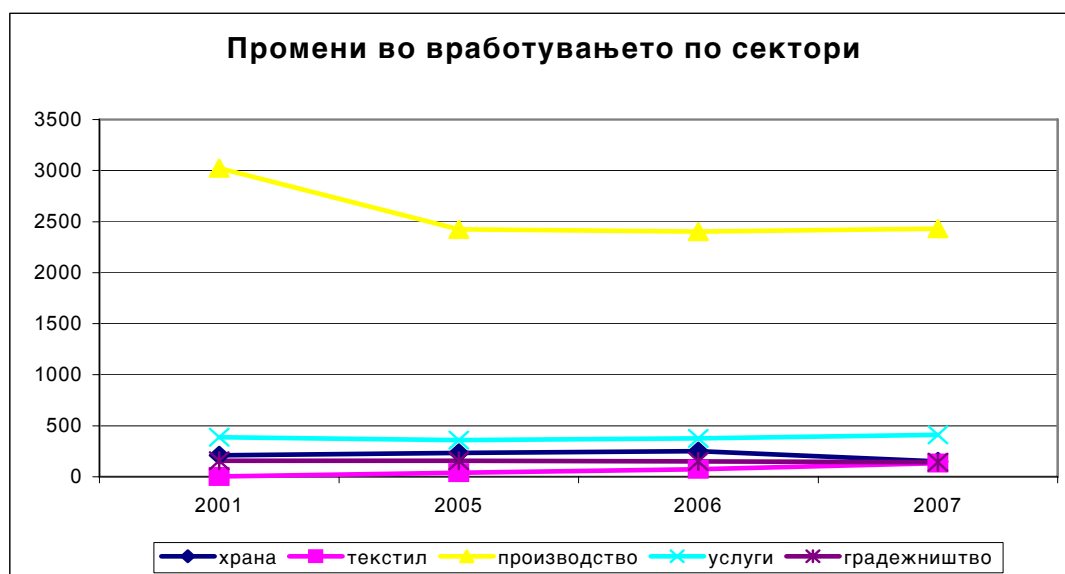

4. Прашања што се однесуваат на работната сила и вработувањето

Вкупниот број на вработени со полно работно време во овие 34 фирми изнесува 3.254 што значи пораст за 1% споредено со пред една година. Вработеноста се очекува да порасне за 0, 43% во 2007.

Графиконот 4 покажува релативни промени во вработеноста во индивидуалниот сектор. Нови работни места се создадени воглавно во услужниот и текстилниот сектор. Од друга страна производствениот сектор имаше најголемо намалување во вработеноста воглавно во периодот од 2001-2005.

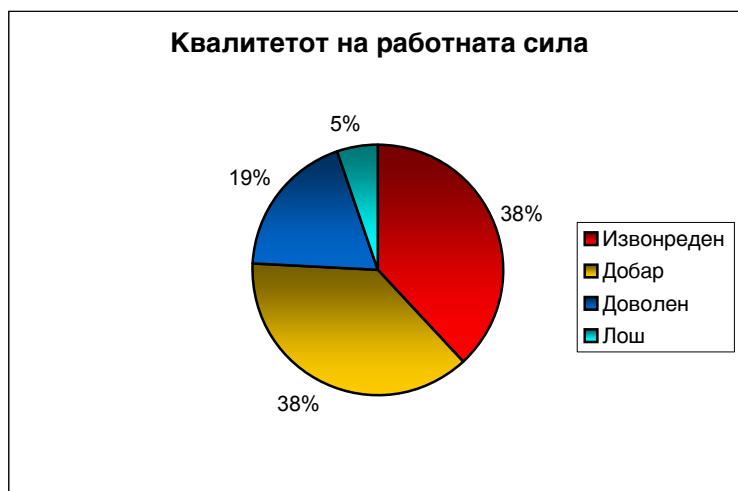
Графикон 4

Просечниот број на вработени во фирмите што беа дел од истражувањето во 2006 година е 96, ист просек како и во 2005 година (95) а наспроти 111 вработени пред пет години.

Работодавците се доста задоволни со квалитетот на својата работна сила. Се на се 76% од компаниите го оценуваат квалитетот на својата работна сила како одличен или добар, 19% како доволен и само 5% како лош (Графикон 5).

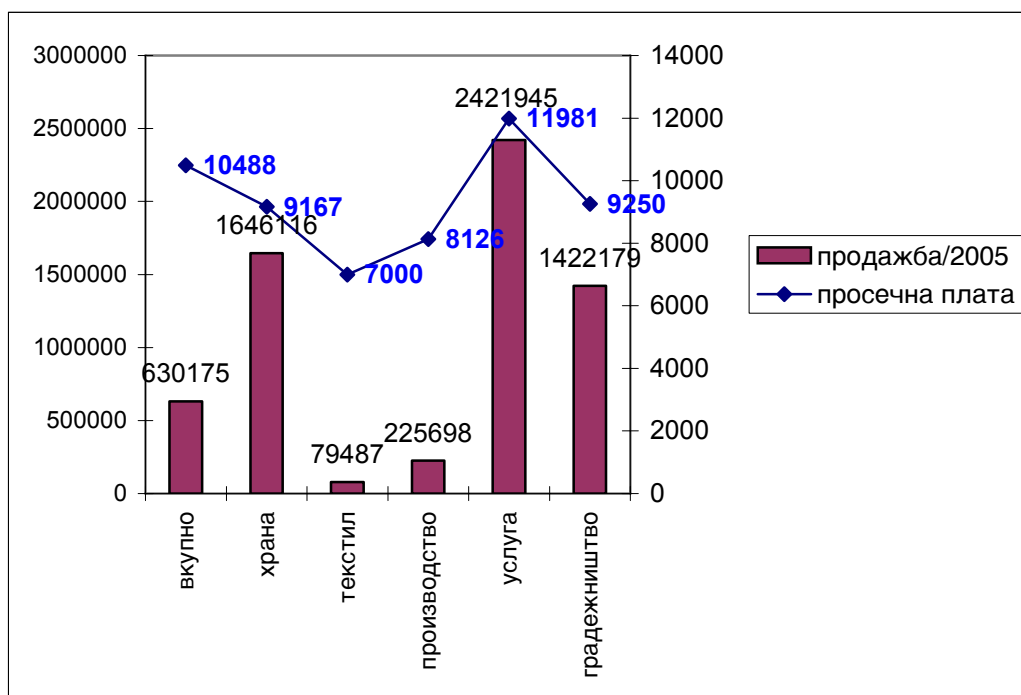
Графикон 5

Просечната месечна плата исплатена од сите испитувани изнесува во просел околу 10.488 денари, најниската плата е во текстилниот сектор (7.000 денари), по што следи производствениот сектор со 8.126 денари, 9,167 денари во прехранбениот сектор и 9.250 денари во градежниот сектор. Највисоката плата е во услужниот сектор и околу 11.981 денари (види во Графиконот 6). Графиконот 6 исто така покажува ниво на продажба во различни сектори во 2005 година заедно со просечниот развој на платата.

Од оние коишто одговорија на 16 компании им недостасуваат специфични професии и вештини што се важни за нивниот иден развој, само 3 компании очекуваат да имаат ваков проблем во блиска иднина а 15 компании се задоволни, не им недостасуваат специфични професии и вештини. Инженерите од производствениот и градежен сектор, квалификувани работници, менаџери, водичи, аниматори и професионалци на полето на туризмот, графички дизајнери најчесто се спомнуваат како професии што недостасуваат.

Графикон 6

5. Инвестиции и инвестициони планови

Состојбата во Охрид во оваа област е доста позитивна. Компаниите вообичаено немаат проблеми со недоволен простор за проширување и многу планираат значително да инвестираат во подобрувањето на објектите. 76% од компаниите поседуваат сопствени објекти а 24% ги изнајмуваат објектите што ги користат.

65% од компаниите изјавија дека поседуваат значителен имот што им дозволува проширување по потреба. Повеќето компании (85%) не планираат да изнајмуваат или продадан некој од своите имоти и објекти и само 9% од фирмите размислуваат за вакво нешто.

53% од компаниите планираат проширување на своето производство во следните две години, целосно треба да инвестираат 737.700.000 денари или се на се ќе се креираат 221 нови работни места.

32% од компании планираат да се прошират на некое друго место во Македонија, воглавно во Скопје.

18% од фирмите имаат намера да ги префрлат сите или дел од своите операции воглавно затоа што објектот е несоодветен.

71% од компаниите не сакаат да се преселат од оваа локација на друго место.

6. Владини услуги и односи

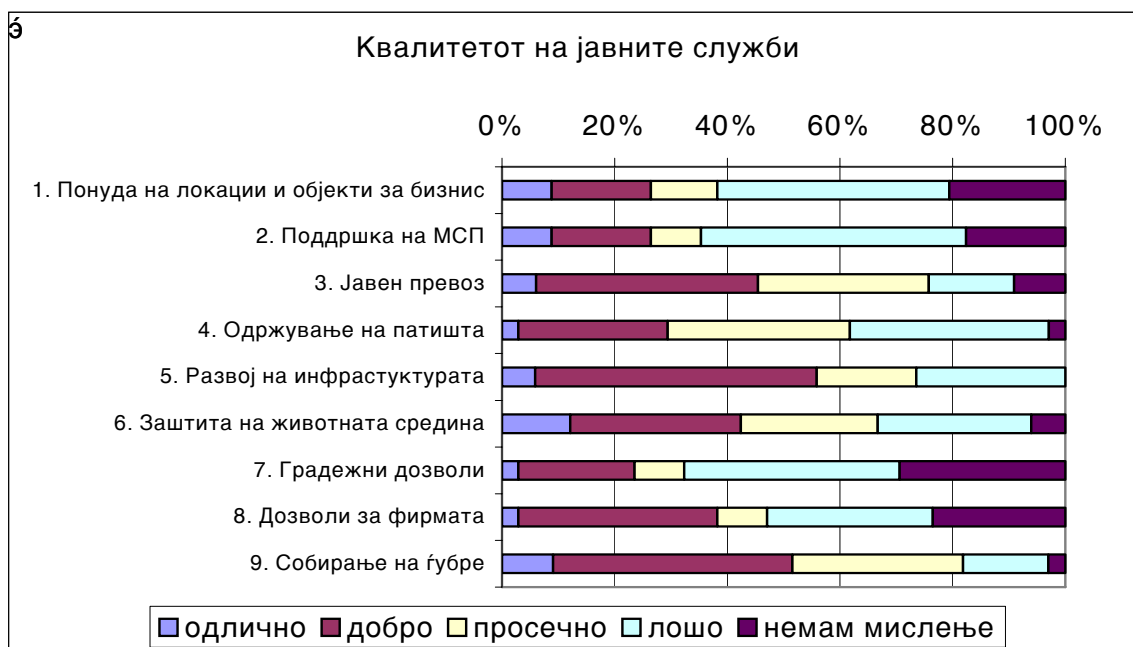
Компаниите беа запрашани кои услуги треба локалната самоуправа да им ги обезбеди на фирмите лоцирани во Охрид.

Графикон 7

Графиконот 7 покажува дека фирмите силно ги поздравуваат активностите како што се координирана промоција на градот и фирмите, информации за општинските развојни планови, учество во креирањето и имплементацијата на развојните планови, помош околу административните услуги, образование и обука, поддршка во добивањето на јавните тендери и изградба на индустриски локации.

Компаниите го оценуваат квалитетот на јавните услуги. Резултатите се доста добар или пристоен што може да се види во Графиконот 8. Развојот на инфраструктурата, собирање на ѓубре, јавен превоз и заштита на животната средина добија добри оценки. Издавањето на дозволи за фирми, понудата на локации и објекти за бизнис и поддршката на мали и средни претпријатија добија најлоши оценки.

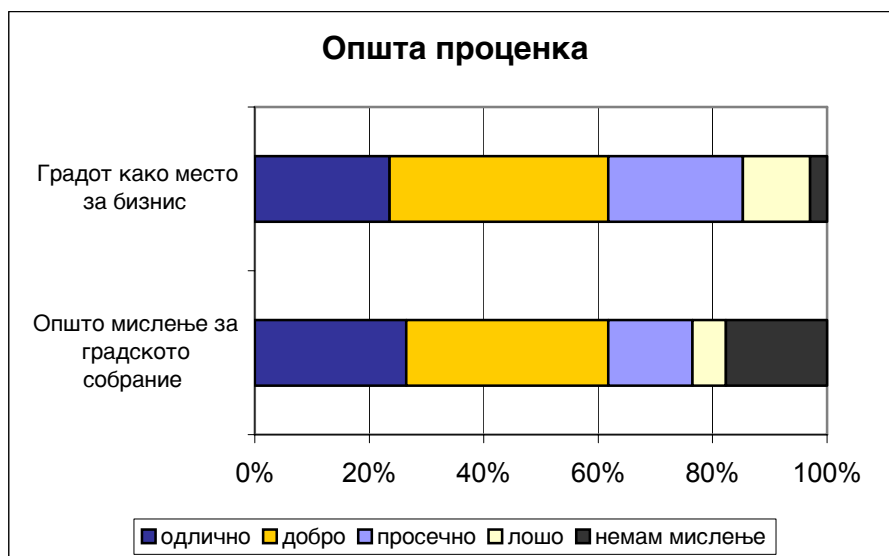

Графикон 8

Општо гледано одговорите на ова прашање покажуваат дека фирмите препорачуваат иницијативи што би можеле да се преземат особено во областа на развој на бизнисот и привлекување на нови инвестиции. Меѓу коментарите често имаше: поголема поддршка за малите и средни претпријатија, поволни кредити, подобра шанса и поддршка на нови инвестиции, подобро одржување на патиштата, развој на инфраструктура, функционални јавно-приватни партнерства, подобар правен систем и развој на туризмот.

7. Општи впечатоци

Графикон 9

Од фирмите беше побарано да ги дадат своите впечатоци за градското собрание (Графиконот 9). 21 фирма го дефинираа како одлично или добро, 7 како пристojно или слабо а 2 немаа мислење.

Од компаниите исто така беше побарано да го дадат своето општо мислење за општината како место за бизнис. Одговорите беа воглавно одлично или добро (21 одговор), 12 од нив ја сметаа општината како пристojно или слабо место за бизнис.

Примери на позитивни елементи на охридската бизнис клима се следниве:

- Географската локација
- Работната сила
- Локалното управување
- Природните ресурси
- Општинската инфраструктура
- Развој на туризмот (UNESCO)

Постојат исто така и негативни фактори посочени во Охрид кои најмногу се поврзани со општата економска состојба, нелојалната конкуренција, урбаната деградација на градот, недостаток на комуникација со локалната власт и недостаток на инвестиции.

V. РЕЗИМЕ

Оваа анкета на бизнис климата ги одразува мислењата на 34 работодавци во општината Охрид. Нивниот колективен став кон градските власти ќе има силно влијание врз тоа дали економијата во градот ќе се развива, ќе стагнира или ќе опаѓа.

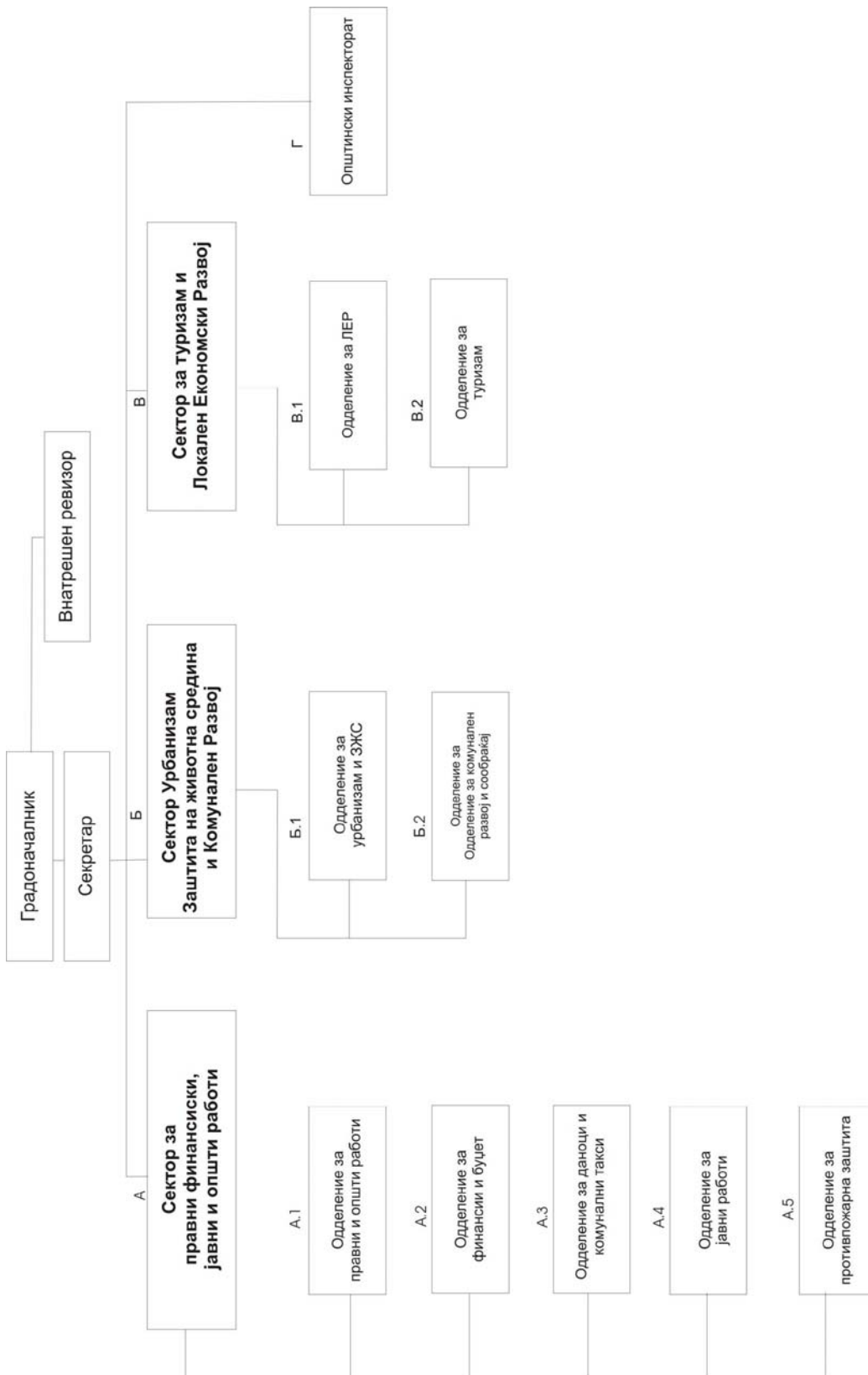
4.6. ЛОКАЛНА САМОУПРАВА, ЦЕНТРАЛНА ВЛАСТ И ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Локалната Самоуправа во политиколошка смисла, меѓу другото, претставува една од придобивките на процесот на децентрализација на власта. Со нејзиното практикување, на граѓаните им се овозможува да бидат во непосредна спрега со оние кои одлучуваат за нивните интереси, но истовремено, имаат можност да ја вршат контролата над работата на органите и телата на локалната власт и општинската администрација, како и трошењето на буџетските средства кои воглавно ги обезбедуваат граѓаните како даночни обврзници. Според дефиницијата, **Локалната Самоуправа** претставува облик на управување во локалните заедници во кои граѓаните, непосредно или преку претставници кои сами ги избираат, одлучуваат за интересите и работите од локално значење.

За остварување на вистинските цели и стремежи за учеството на граѓаните во одлучувањето на локално ниво, што е основната смисла на Локалната Самоуправа, неопходно е осовременување на локалната – општинската – администрација. Преку своето ефикасно, професионално, ефективно и одговорно работење, локалната администрација треба да се оствари себеси како вистински **сервис на граѓаните**. За остварување на таквата определба потребно е постојано јакнење на капацитетите на општинската администрација да одговорoi на таквите сложени потреби на граѓаните. Во таа насока, со низа донации се постигнати значајни резултати во техничкото, кадровското и организациското јакнење на капацитетите на општината. Тие искуства овозможија дефинирање на институционалните политики кои ќе овозможат продолжување на тој процес како и ангажирање на други ресурси за јакнење на институционалните капацитети на нашата општина.

- Локална самоуправа

- а. Организациска поставеност на Општина Охрид

б. Сопствени извори на приходи:

Општина Охрид, средствата за финансирање на своите надлежности ги обезбедува од:

б.1. Локални даноци:

- Данок на имот,
- Данок на наследство и подарок,
- Данок на промет и недвижности,
- Други локални даноци утврдени со закон.

б.2. Локални такси:

- Комунални такси,
- Административни такси,
- Други локални такси утврдени со закон.

б.3. Локални надоместоци:

- Надомест за уредување на градежно земјиште,
- Надоместоци од комунална дејност,
- Надоместоци за просторни и урбанистички планови,
- други локални надоместоци утврдени со закон.

б.4. Приходи од сопственост:

- Приходи од закупнина,
- Приходи од камати,
- Приходи од продажба на имот,
- Приходи од донации,
- Приходи од парични казни утврдени со закон,
- Приходи од самопридонес,
- Други приходи утврдени со закон.

б.5. Приходи од персонален данок на доход:

- 3% од персоналниот доход на лични примања од физички лица,
- 100% од персоналниот доход од физички лица кои се занимават со занаетчиска дејност.

б.6. Приходи од данок на додадена вредност:

- 3% од вкупно наплатениот данок на додадена вредност остварен во претходната фискална година.

б.7. Наменски дотации:

- Материјални и тековни трошоци,
- Од Министерство за образование за финансирање на средно и основно образование,
- Од Министерство за внатрешни работи за финансирање на плати на вработените во ТППЕ Охрид,
- Од Министерство за труд и социјална политика за финансирање на материјални и тековни трошоци за детски градинки.

б.8. Капитална дотација:

- Од фондот за магистрални и регионални патишта за финансирање на:
 - 50% за изградба на нови патишта,
 - 30% за одржување на постојни патишта,
 - 20% за зимско одржување.

- **Централна власт**

- а. Регионални единици**

- Дирекција за заштита и спасување – Регионално одделение - Охрид,
 - Дирекција за управување со кризи – Регионално одделение Охрид.

- б. Подрачни министерства на Р Македонија**

- Подрачна единица на Министерство за правда,
 - Подрачна единица на Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство,
 - Министерство за финансии – УЈП – Даночно одделение Охрид,
 - Министерство за финансии Управа за имотно -правни работи – Одделение за управна постапка,
 - Министерство за економија, државен пазарен инспекторат и Одделение за инспекциски надзор – Охрид,
 - Министерство за одбрана Одделение за одбрана Охрид,
 - Дирекција за управување со кризи – Регионално одделение Охрид.
 - Министерство за образование и наука – Државен просветен инспекторат Охрид,
 - Министерство за труд и социјална политика – Одделение за труд и социјална политика, Одделение за труд - Охрид, Управа за прашање на борци и воени инвалиди -Охрид.
 - Министерство за транспорт и врски – Државен инспекторат за транспорт.
 - Државен завод за статистика – Регионално одделение -Охрид.
 - Државен завод за геодетски работи – Одделение за премер и катастар Охрид.

- в. Државни претпријатија**

- ЈП “Македонски шуми“ - експлоатација и заштита на шумскиот фонд на територија на општина Охрид.
 - ЈП “Водостопанство“
 - ЈП “Македонија пат“
 - ЈП за станбен и деловен простор - стопанисува со станбен и деловен простор (продажба и закуп); изградба на станбен и деловен простор, стопанисува со платоата на граничните премини (паркинг- простор), одржување на граничниот премин (управната зграда).

- г. Државни фондови**

- Фонд за пензиско инвалидско осигурување
 - Фонд за здравствено осигурување

- д. Други државни институции**

- Центар за вработување,
 - Завод за здравствена заштита,
 - НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј,
 - Национална установа – Библиотека „Григор Прличев“,
 - НУ Центар за култура “Григор Прличев”,
 - НУ Фестивал „Охридско Лето“,
 - Национален Парк “Галичица”,
 - КПУ Затвор - Охрид,
 - Основен Суд- Охрид,
 - Основно јавно обвинителство,

- Јавно правобранителство на РМ, за подрачје на општина Охрид.
- Државен архив на РМ - подружница Охрид.
- Царинска управа на Македонија – Охрид.
- Меѓуопштински центар за социјални работи - Охрид.

- **Јавни претпријатија**

- а. **ЈП “Охридски Комуналец”**

- Функции и надлежности:**

- Чистење на јавни површини; изнесување, депонирање и преработка на отпадоци;
 - Уредување и одржување на улици и сообраќајници;
 - Уредување и одржување паркови и зеленило и рекреативни површини;
 - Изградба на сообраќајни објекти, реконструкција и поправка на патишта, улици и плоштади;
 - Јавни складови и пазаришта;
 - Услуги на пазариште на големо и мало;
 - Производство на цвеќе и растенија;
 - Превоз на патници со езерски сообраќај;
 - Производство на чакал и песок;
 - Истражување и развој;
 - Други комунални услуги - паркинг простор и чување возила;
 - Гробишта и погребни услуги;
 - Трговија со мешовити стоки, средства за заштита на растенија, прирачен алат за одржување цвеќарници

- б. **МЈП “Проаква”**

МЈП “Проаква“ е меѓуопштинско јавно претпријатие за градовите Охрид и Струга.

Основни функции и надлежности на претпријатието се:

- Снабдување со вода за пиење, под што се подразбира зафаќање, обработка и дистрибуција на вода до мерниот инструмент на корисникот;
- Одведување и пречистување на отпадни води, под што се подразбира прифаќање на отпадни води од куќниот приклучок на дворната канализациона мрежа, одведување со уличната канализациона мрежа, пречистување и испуштање во реципиент;
- Одведување и испуштање на атмосферски води, под што се подразбира прифаќање на атмосферски води од урбани површини, одведување со канализациона мрежа и испуштање во реципиент;
- Заштита на Охридското Езеро.

➤ **SWOT анализа – Локална Самоуправа, централна власт и јавни претпријатија:**

А. Јаки страни:	Што треба да направиме за да ги задржиме јаките страни	Приоритети
<ul style="list-style-type: none"> • Постои организациона поставеност во согласност со новиот закон за Локална Самоуправа, • Иницијативата за изготвување на стратегијата за одржлив развој, • Подобрена комуникација на локалната самоуправа со граѓаните, • Постојна мрежа на институции на централната власт, • Постојење на јавните претпријатија, • Мотивираност за позитивни промени во локалната самоуправа, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Навремено и вистинито информирање на јавноста за сите активности на ЛС ▪ Едукација на граѓаните во врска со взаемните права и обврски на релација ЛС – граѓани ▪ Подобрување на соработката со институциите од централната власт ▪ Забрзување и имплементацијата на процесот на децентрализација ▪ Унапредување на јавната безбедност <p>Одредување цели и модалитети од страна на ЛС во склоп со законската регулатива за заштита на интересите на градот во процесот на транзиција</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобрување на квалитетот на услугите на ЈП и ЛС ▪ Доизградба на соодветни простории за потребите на ЛС ▪ Соодветна кадровска екипираност и едукација на администрацијата во ЛС и јавните претпријатија ▪ Развој на информатичка технологија и едношалтерски систем 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развој на процесот на демократизација на релација ЛС – граѓани – централна власт и забрзување на децентрализацијата ▪ Развој на управувачки и информативен систем и подобрување на просторна, кадровска и техничка опременост, како и подобрување на интерната комуникација и координација во Локалната Самоуправа
<p>Б. Слаби страни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недоволна просторно-техничка опременост на ЛС, • Недоволна кадровска екипираност на ЛС, • Превработеност во јавните претпријатија • Недостаток од управувачки информативен систем, • Лоша интерна комуникација и координација, • Односи со јавност, • Недоволна кооперативност со централната власт, • Недоволна кооперативност со граѓаните, • Недоволна транспарентност во работењето, ▪ Преклопување на ингеренциите на централната со локалната власт, ▪ Лоша медиумска презентација на активностите на ЛС 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобрување на условите за привлекување на заинтересирани донатори и инвеститори ▪ Подобрување на ефикасноста во работењето на општинската администрација преку воведување на меѓународен систем за квалитет ▪ Донесување Закон за Охрид 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Донесување Закон за Охрид
<p>В. Можности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Донесување Закон за Охрид, • Присутност и заинтересираност на донатори и инвеститори, • Јакнење на капацитетот на општинската администрација, • Развој на информатичка технологија и едношалтерски систем, • Забрзување на имплементацијата на процесот на децентрализација, • Дислокација на ПЕ од министерставата од зградата на општината, • Воведување на механизми за 		

<p>меѓусебна координација и соработка,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подобрување на услугите, • Зголемување и осовременување на понудата на услугите на целата територија од општината, ▪ Подобрување на ефикасноста во работењето на општинската администрација преку воведување на меѓународен систем за квалитет ▪ Унапредување на јавната безбедност 		
Г. Закани:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Незавршен процес на децентрализација, Наследени огромни финансиски долгови, задолженост ▪ ПЕ и влијание врз имиџот на локалната власт, ▪ Процес на транзиција, ▪ Приватизација на јавните претпријатија, 		

➤ **Приоритети - Локална Самоуправа, централна власт и јавни претпријатија:**

		рангирање
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА, ЦЕНТРАЛНА ВЛАСТ И ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА	Развој на управувачки и информативен систем, подобрување на просторна, кадровска и техничка опременост, како и подобрување на интерната комуникација и координација во Локалната Самоуправа	1
	Донесување Закон за Охрид	2
	Развој на процесот на демократизација на релација ЛС – граѓани – централна власт и забрзување на децентрализацијата	3

4.7. ОБРАЗОВАНИЕ И СПОРТ

Процесот на едукација на човекот претставува стекнување на знаења, вештини и способности за овладување со начините за задоволување на потребите (образовна компонента) и стекнување на животни работни искуства, формирање ставови, развивање критички однос кон работата, доброто, вредностите на светот околу него (воспитна компонента) - (Национална програма за развој на образованието на Р.М.).

Современиот пристап е дека на образованието треба да се гледа како на инвестирање (документот на OECD публикуван уште во 1986 год.) Потребата и начинот за постигнување на најдобрите резултати од инвестирањето во образованието, само ја промовира и афирмира тезата за неопходноста од развој на менаџментот во училиштето. Освен тоа, членовите на училиштето – учениците и наставниците, имаат различни потреби, интереси, вредности, верувања, очекувања, стилови на однесување и комуницирање. Со надлежностите и обврските на локалната самоуправа кои произлегуваат од Законот за локална самоуправа во делот на образованието, во локалната заедница уште во поголема мерка е нагласена улогата на менаџментот на училиштето во контекст на изградба на мостови меѓу овие различни концепциски излези. Стратегијата за одржлив локален економски развој во делот на образованието и спортот ги зема во предвид изразените тенденции за создавање претприемничко општество, чија основа е создавање на претприемничка свест и култура кај секој поединец, општество и локална заедница во целина. Евидентно е дека образовните институции имаат проблем со справувањето со растечките потреби, но и со бројот и разноврсноста на целните групи. Образовните системи сеуште се стремат да стават прекумерен акцент на академското знаење. Во овој контекст, треба да се афирмира пристапот на доживотно учење, кој што во рамките на Европската унија е издигнат на ниво на култура за учење на индивидуално и институционално ниво, во сите сфери на јавниот и приватниот живот. Омасовувањето на спортот и спортските активности кај младите, претставуваат неизоставен сегмент од образовно – спортските цели на заедницата. Сето тоа во иднина бара да се решат низа на проблеми како што е подобрувањето на квалитетот на спортската инфраструктура (пред се во основните и средни училишта), зголемување на фондот на часови по физичка култура, активна соработка помеѓу државните органи, училиштата и спортските здруженија преку вклучување на спортските здруженија на граѓани во изработка и имплементација на училишните програми за физичко воспитување, како и вклучување на млчадинските спортски здруженија во Програмите за финансирањена спортот и поддршка на спортски здруженија и активности.

• Образование

а. Број и видови на воспитно-образовни установи.

Сите видови и нивоа на воспитно - образовната дејност на подрачјето на општина Охрид се реализираат во дваесетина воспитно - образовни институции.

а.1. Предучилишно образование.

Предучилишното образование се реализира во:

ЈУ Детска градинка „Јасна Ристеска“, која располага со пет објекти:

- „Централна“;
- „Развигорче“,
- „Билјана“,
- „Росица“,
- „Лихнида“.

Бројот на децата кои ги користат услугите на детската градинка е варијабилен и најчесто се движи околу 500;

а.2. Број на запишани ученици и студенти.

Основно образование:

Се реализира во девет основни училишта:

- ОУ „Григор Прличев“ - Охрид, со подрачно училиште во населба Рача;
- ОУ „Св. Климент Охридски“ - Охрид, со подрачно училиште во населба Далјан;
- ОУ „Братство Единство“ - Охрид;
- ОУ „Христо Узунов“ - Охрид;
- ОУ „Кочо Рацин“, со подрачно училиште во Долно Лакочереј;
- ОУ „Наум Охридски“ - Пештани, со подрачни училишта во Елшани, Коњско и Трпејца;
- ОУ „Живко Чинго“ - Велгошти;
- ОУ „Ванчо Николески“ - Лескоец, со подрачни училишта во Косел, Вапила и Куратица;
- Основно музичко училиште „Методи Патче“ - Охрид.

Вкупниот број на учениците во основното образование изнесува 6.047 ученици.

Средно образование:

Се реализира во три средни општински училишта:

- УСО „Св. Климент Охридски“ - Охрид.
 - Во рамките на УСО „Св. Климент Охридски“ се реализира гимназиско образование и стручно образование од економска, правна и трговска струка;
- ЕМУЦ „Св. Наум Охридски“ - Охрид.
 - Во рамките на ЕМУЦ „Св. Наум Охридски“ - Охрид, се реализира тригодишно и четиригодишно стручно образование од машинска и електро струка;
- ДУТУ „Ванчо Питошески“ - Охрид
 - Во рамките на ДУТУ „Ванчо Питошески“ се реализира тригодишно и четиригодишно образование од угостителско-туристичка струка.

* Вкупниот број на ученици во средното образование изнесува 2.991 ученик, од кои: 1.564 во УСО „Св. Климент Охридски“, 836 во УТУ „Ванчо Питошески“ и 591 во ЕМУЦ „Св. Наум Охридски“.

Високо образование:

Високото образование се реализира со две воспитни установи:

- Државен факултет за Туризам и Организациони науки,
- Европски Универзитет.

а.3. Средношколски и студентски домови

На подрачјето на општина Охрид има еден студентски и еден средношколски дом.

- Студентскиот дом „Никола Карев“ располага со 90 соби, односно 230 легла, кои секоја учебна година во целост се исполнети;
- Средношколскиот дом работи во состав на ДУТУ училиште „Ванчо Питошески“ и располага со 38 трикреветни соби кои оваа учебна година се исполнети со 80% од постоечките капацитети.

а.4. Работнички универзитети – други форми на континуирана настава

Воспитно - образовната дејност во општина Охрид се реализира и низ други форми и видови, пред се преку работата на повеќето приватни школи за изучување на странски јазици, информатика и математика, како и Работничкиот универзитет „Кузман Шапкарев“

• Спорт

а. Капацитети

На надморска височина од 695 метри со идеално погодна клима за спортистите во текот на целата година, на излезот од Охрид во подножјето на планината Галичица се наоѓа **Спортско-рекреативниот центар "Билјанини извори"**

СРЦ “Билјанини извори” располага со:

- Спортска сала (Спортската сала е изградена по стандардите на FIBA и ЕНФ во 1999 година. Погодна е за одигрување ракометни, кошаркарски, одбојкарски, мал фудбал, тениски и пинг - понг натпревари, како и секаков вид културно забавни манифестации. Должината на подиумот е 48 метри додека ширината изнесува 27 метри. Спортската сала има вкупен капацитет од 2500 седишта и располага со: фитнес сала, сауна, соблекувални, туш кабини, ноќен клуб, ресторан, греење и климатизација,
- Отворен олимписки базен,
- Централен фудбалски терен - Централниот фудбалски терен е изграден во 1976 година. Ги задоволува стандардите за одржување меѓународни фудбалски натпревари со капацитет од 4000 седишта. Располага со фудбалско игралиште со димензии од 100 метри должина и 66 метри ширина, рупкор атлетска патека, трим просторија, соблекувални со туш кабини,
- Три помошни фудбалски терени,
- Тениски терени,
- Фудбалски стадион “Грашница”,
- Градски полигон за мали спортови,
- Осум спортски сали во образовни центри,
- Десет спортски терени за различни спортско-рекреативни активности во склоп на хотелските капацитети,
- Картинг патека,
- Трим и спортско-рекреативни патеки.

б. Спортски клубови

- Веслачки клуб "ЈУГ",
- Кајак-кану клуб "Стрмец",
- Кајак клуб "Рибар",
- Кајак клуб "Пештани",
- Едриличарски клуб АМАК СП "Бофор",
- Спортско - риболовен клуб "Св. Апостол Петар",
- Пливачки - ватерполо клуб "Охридски Бранови",
- Ракометен клуб "Климент Охридски",
- Фудбалски клуб "Охрид 2004",
- Фудбалски клуб "Воска 2002",
- Фудбалски клуб "Лескоец",
- Фудбалски клуб "Рудар",
- Фудбалски клуб "Борец",
- Женски кошаркашки клуб "Профитнес",
- Машки кошаркашки клуб "АМАК-СП",
- Атлетски клуб "Охрид",
- Боксерски клуб "Охрид",
- Тениски клуб "Охрид",
- Стрелачки клуб "Ристо Шапкар",
- Сојуз на спортови,
- Сојуз на училиштен спорт,
- Општински фудбалски Сојуз

в. Спортски манифестации

- **Интернационален охридски пливачки маратон** – дел од Светскиот пливачки Куп; Патека "Климе Савин" Св. Наум – Охрид,
- **Мал охридски пливачки маратон**; патека Горица – Охрид,
- **Тркачки маратон**; патека Св. Наум – Охрид,
- **Меѓународна едриличарска илинденска регата**,
- **Илинденска веслачка регата.**

➤ **SWOT анализа – образование и спорт:**

А. Јаки страни:	Што треба да направиме за да ги задржиме јаките страни	Приоритети
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Историски центар на писменост, ▪ Охрид е град на УНЕСКО, ▪ Постојни образовни установи, ▪ Постоен образован кадар, ▪ Постојна образовна инфраструктура, ▪ Постојни високо образовани кадри, ▪ Поволна спортска инфраструктура, ▪ Климатски и природни услови, ▪ Заинтересираност на локалното население за спорт, ▪ Закон за децентрализација, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развој на Охрид како светски универзитетски центар, ▪ Задржување и унапредување на статусот - град на УНЕСКО, ▪ Обезбедување на дополнителни можности за финансиски бенефиции, ▪ Подобрување на комуникацијата и координацијата во образованието, ▪ Изградба на центар за словенска култура-писменост, ▪ Формирање на младински културен центар, • Овозможување на услови за задржување на високиот кадар во Охрид, • Стратегија за подигање на квалитетот на основното образование, ▪ Адаптација на воспитно-образовниот систем кон потребите на локалната заедница, ▪ Лобирање за промена на образовната методологија, ▪ Рационализација на трошоци, ▪ Активно вклучување на локалната самоуправа во соработката образовни институции - НВО сектор, ▪ Промена на наставнонаучната програма во насока на соодветствување со потребите на локалната заедница, ▪ Доследно почитување и спроведување на законската регулатива, • Стратегија за развој на спортот, • Користење на предностите од законот за децентрализација, • Носењето на законот за спонзорирање, • Развој на спортот преку спортски туризам, • Спортски денар, • Долгорочен закуп на спортски терени и објекти за подобрување на нивната состојба, • Подобрување на финансиската состојба на спортските клубови и друштва, • Прилагодување на спортската инфраструктура спрема светските спортски стандарди ▪ Подобрување на постојната образовна и спортска инфраструктура, ▪ Искористување на природно-географските поволности за развој на спортот, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развој на Охрид како светски универзитетски центар, ▪ Подобрување на инфраструктурна и техничка опременост, ▪ Профилиран образовен кадар со подобрување на образовните стандарди, ▪ Адаптација на воспитно-образовниот систем кон потребите на локалната заедница, • Стратегија за развој на спортот, • Долгорочен закуп на спортски терени и објекти за подобрување на нивната состојба, • Прилагодување на спортската инфраструктура спрема светските спортски стандарди,

Б. Слаби страни:	Што треба да направиме за слабите страни да ги претвориме во јаки страни	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Хиперпродукција на високо образовен кадар, ▪ Мал е бројот на студенти кои се враќаат во својот град, ▪ Лоша техничка опременост на образовните објекти, ▪ Застареност на објектите, ▪ Недостаток од финансиски средства, ▪ Големи трошоци за тековно работење и одржување, ▪ Недоволна заинтересираност на локалната самоуправа за соработка со образованието во врска со проекти финансирани од НВО, ▪ Недоволна комуникација и координација во образованието, ▪ Непокриеност на приградските населби со предшколски установи, ▪ Непостоење на стратегија за спорт, ▪ Спортските објекти се во лоша состојба, ▪ Недостаток од специјализирани и помошни објекти, ▪ Недоволна координација во спортот, ▪ Недостаток на специјализирани лица со сертификат во клубови, ▪ Недостаток на професионална селекција на спортски кадри, ▪ Лоша финансиска состојба на спортските клубови и друштва, ▪ Недостаток од информираност во областа на спортот, ▪ Спортската медицина како слаба страна 	<ul style="list-style-type: none"> • Формирање на тренинг центри, • Подигнување на капацитетот на спортските работници преку лиценцирање, • Овозможување на услови за професионална селекција на спортски кадри, ▪ Спортски информатор, ▪ Центар за спортска медицина ▪ Изградба на зимски - рекреативен центар, ▪ Иницијатива за изградба на хотел во склоп на СРЦ Билјанини Извори, ▪ Развивање на водните спортови, • Координација на спортските здруженија и асоцијации на ниво на општина, • Искористување на заинтересираноста на локалното население за развој на спортот, • Финансирање на масовен спорт, • Формирање на спортски лиги во рамки на училиштата и нивно континуирано одржување, • Организација на спортски турнири, 	<ul style="list-style-type: none"> • Координација на спортските здруженија и асоцијации на ниво на општина,
<p style="text-align: center;">В. Можности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Интернационален универзитетски центар, ▪ Стратегија за подигање на квалитетот на основното образование, ▪ Образовни институции кои ќе продуцираат (обучуваат) кадри согласно потребите на стопанството, ▪ Подигнување на капацитетот на образовниот кадар, ▪ Лобирање за промена на образовната методологија, ▪ Формирање на тренинг центри, ▪ Изградба на центар за словенска култура-писменост, ▪ Формирање на младински културен центар, ▪ Изградба на скејт парк, ▪ Носењето на законот за спонзорирање, ▪ Финансирање на масовен спорт, ▪ Формирање на спортски лиги во рамки на училиштата и нивно континуирано одржување, ▪ Развој на спортот преку спортски туризам, ▪ Организација на спортски турнири, 		

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Изградба на зимски - рекреативен центар, ▪ Иницијатива за изградба на хотел во склоп на СРЦ Билјанини Извори, ▪ Развивање на водните спортови, ▪ Спортски денар, 		
Г. Закани:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Несоодветна наставна програма во образовните институции како и праксата во корелација со приватните фирми, ▪ Корупција, ▪ Успорен процес на децентрализација, ▪ Политизација на образование и спорт, 		

➤ **Приоритети - образование и спорт:**

		рангирање
ОБРАЗОВАНИЕ	Подобрување на инфраструктурна и техничка опременост	1
	Профилиран образовен кадар со подобрување на образовните стандарди	1
	Адаптација на воспитно-образовниот систем кон потребите на локалната заедница	2
	Развој на Охрид како светски универзитетски центар	3

		рангирање
СПОРТ	Стратегија за развој на спортот	1
	Прилагодување на спортската инфраструктура спрема светските спортски стандарди	2
	Долгорочен закуп на спортски терени и објекти за подобрување на нивната состојба	3
	Координација на спортските здруженија и асоцијации на ниво на општина,	3

4.8 СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Во општината Охрид постојат граѓани кои имаат потреба од социјална заштита. И покрај недостатокот од финансиски и човечки ресурси Центарот за социјална работа води сеопфатна евиденција за потребите на оваа категорија на наши сограѓани. Тешката социјално-економска состојба во делот на социјалните програми, доведува до намалување на бројот на лицата кои се покриваат со системот на социјална сигурност и зголемување на бројот на социјално загрозени. Споменатите проблеми нарочито се одразуваат на квалитетот на животот на ранливите категории на граѓани – самохраните мајки, деца, нарочито деца со посебни потреби, стари и изнемоштени лица, лицата со нерешен работно – правен статус и др.

Центарот за социјална работа изготви Акционен план за социјална заштита во општина Охрид, документ кој е усвоен од страна на Советот на општината и чии основни приоритети и цели се инкорпорирани во Стратегијата за одржлив локален економски развој, при што во иднина се очекуваат финансиски средства за реализација на истиот.

а. Состојби на полето на социјалната заштита

Согласно законската регулатива, носител на социјалната заштита на подрачјето на општина Охрид е ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа. Овој Центар, како орган со одредени јавни овластувања, со примена на стручни методи, техники и форми, остварува значајни резултати.

Според новиот Правилник за внатрешна организација и систематизација, во состав на центарот работат пет одделенија:

- Одделение за општи и заеднички работи,
- Одделение за материјални давања,
- Одделение за класична социјална заштита,
- Одделение – Центар за корисници на дроги и членовите на нивните семејства,
- Одделение – Центар за жртви на насилство во семејството.

б. Број и корисници на социјална помош

Број и вид на социјална помош на лица кои преку овој Центар примаат парична помош по разни основи:

Социјална парична помош	1.699
Постојана парична помош	108
Воена помош	1
Цивилна инвалидна	13
Надоместок за скратено работно време за хендикепиран член од семејство	8
Детски додаток	568
Посебен додаток за лица попречени во развојот до 25 г.	116
Бebешки пакети	284
Туѓа нега	571
Вкупно	3.368

➤ **SWOT анализа – социјална политика:**

А. Јаки страни:	Што треба да направиме за да ги задржиме јаките страни	Приоритети
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Постоене на центар за социјални работи, ▪ Постоене на одделение за геријатрија, ▪ Дневен центар за зависници, ▪ Одделение за жртви на семејно насилство, ▪ Постои центар за вработување, ▪ Постои иницијатива за самовработување, ▪ Добра соработка помеѓу центарот за социјални грижи и НВО организации, ▪ Вработување на лица со посебни потреби, ▪ Постоене на 3 дневни центри за лица со посебни потреби, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Поддршка и подигнување на севкупните капацитети на институциите од социјалната сфера, ▪ Вмрежување, координирање и взаемно информирање на релевантните институции во разрешувањето на социјалните случаи и проблеми, ▪ Унапредување и поттикнување на добрите форми и иницијативи за меѓусебна институционална координација и соработка, ▪ Активна институционална поддршка на лицата со посебни потреби, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Вмрежени, ефикасни и координирани институции кои обезбедуваат висок стандард во областа на социјалната заштита.
Б. Слаби страни:	Што треба да направиме за слабите страни да ги претвориме во јаки страни	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Немање ингеренции на локалната самоуправа за креирање на политика во социјалната сфера, ▪ Голем број на корисници на социјална помош, ▪ Зголемен број на корисници на дрога, ▪ Неадекватен третман кон лицата со посебни потреби, ▪ Одделението за геријатрија нема доволен капацитет, ▪ Недоволна кадровска екипираност, ▪ Недостаток на работен простор, ▪ Недостаток на станбен простор за прифаќање на лица од установи од социјална заштита, ▪ Слаба информираност за специјализираните здравствени услуги, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Создавање институционална рамка на ниво на ЛС за креирање на политика во социјалната сфера, ▪ Намалување на бројот на корисници на социјална помош, ▪ Намалување на бројот на корисници на дрога, ▪ Подобрување на условите за згрижување и рехабилитација на лица со посебни потреби, ▪ Подобрување на капацитетот за третман на стари и изнемоштени лица, ▪ Подигање на капацитетот на Центарот за социјални грижи (кадровски, просторно, технички), ▪ Зголемување на информираноста за специјализираните здравствени услуги, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подигање на капацитетот на Центарот за социјални грижи (кадровски, просторно, технички),
В. Можности:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Осовременување и искористување на постоечките капацитети, ▪ Законски можности, ▪ Измени и дополнувања на законот за социјална помош, ▪ Децентрализацијата како процес, ▪ Инвеститори и донатори, ▪ Подобрување на инфраструктура за лица со посебни потреби, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Осовременување и искористување на постоечките капацитети, ▪ Прилагодување на законската регулатива според објективните состојби, ▪ Искористување на можностите за користење на инвестиции и донации, ▪ Подобрување на инфраструктурата за лица со посебни потреби, 	
Г. Закани:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општа економска состојба, ▪ Недостаток од одржлива стратегија за социјална заштита на ниво на држава, ▪ Рестриктивна социјална политика, ▪ Законска регулатива, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Припрема на одржлива стратегија за социјална заштита на ниво на општина, ▪ Иницијатива за промена и имплементација на законската регулатива, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Припрема на одржлива стратегија за социјална заштита на ниво на општина.

➤ **Приоритети – социјална политика:**

		рангирање
СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	Подигање на капацитетот на Центарот за социјални грижи (кадровски, просторно, технички)	1
	Припрема на одржлива стратегија за социјална заштита на ниво на општина	2
	Вмрежени, ефикасни, координирани институции кои обезбедуваат висок стандард во областа на социјалната заштита	3

4.9. ТУРИЗАМ

Туризмот претставува една од најзначајните развојни индустрии за Општината Охрид. Природата, Охридското езеро, животната средина и културно – историското наследство, во комбинација со заштитените природни подрачја “НП. Галичица” и географската местоположба, претставуваат голем потенцијал за развој на голем број на алтернативни облици на туризам. Особено се внимава на стратегијата за развој на туризмот, темелена на јакнење на понудата на целата територија на општината, конкурентноста и стандардите на квалитет на понудата и услугите со посебно внимание на заштита и одржлив развој на животната средина.

Планот за конкурентност треба да биде наменет за подобрување на различни подрачја на активности и бизнис кои на било кој начин се поврзани со туристичката дејност (или пак би можеле потенцијално да бидат поврзани), а со цел на створање на соодветни претпоставки како основа за конкурентност и развој на туристички активности, производи и искуства кои се идентификувани со Стратегијата за развој на туризмот.

Со цел да се подобрат факторите во чии склоп се одвива самиот развој на туризмот, Планот за конкурентност во продолжение ќе предложи имплементација на неколку програми на туристичка конкурентност со цел подобрување, т.е. елиминација (доколку е можно), на негативните аспекти и слабости кои влијаат на системот на конкуренција и ефикасноста на компаниите и организациите кои се вклучени во развојот на туристичкиот сектор – како приватни така и јавни.

Туризмот претставува еден од најзначајните општествено - економски процеси во Охрид. Благодарение на природното и културното богатство што се наоѓа на овој простор, постои широк интерес за неговата туристичка посетеност. Затоа, кога се размислува за развој на оваа стопанска гранка, туризмот се третира како една од најзначајните дејности, бидејќи претставува критериум и содржина, но и акцелератор на општествениот и економскиот живот на градот

➤ Сместувачки капацитети:

Вид и категорија	Број на единици	Број на соби	Број на легла
Хотели			
Хотел *****	1	117	250
Хотел ****	6	472	973
Хотел ***	4	87	186
Хотел **	10	455	941
Хотел *	7	257	638
Хотели – (вкупно) ³	28	1388	2988
Кампови	8	1680	4882
Приватни сместувачки капацитети			
Вид и категорија		Број на единици	Број на легла
Апартмани (вкупно)		72	202
Апартмани I категорија		23	68
Апартмани II категорија		18	53
Апартмани III категорија		23	57

³ Податоците за хотелските капацитети се според евиденцијата на Министерството за Економија / Сектор за Туризам

Апартмани IV категорија		8	24
Соби (вкупно)		695	4349
Соби I категорија		181	1353
Соби II категорија		514	2996
Станови (вкупно)		66	168
Станови I категорија		43	113
Станови II категорија		23	55
Куќи (вкупно)		2	7
Куќи I категорија		2	7
Куќи II категорија		0	0
Приватни сместувачки капацитети (вкупно) ⁴		835	4726
Вкупно		3903	12596

- Во 2005 година остварен е туристички промет од 165.965 посетители (**9.21 % повеќе**) и 904.396 ноќевања (**односно 12.5% повеќе**) во однос на 2004 година.
- Во 2005 година евидентирано е зголемување на странски туристички промет од **32%**, односно 50.000 странски посетители кои на охридската ривиера оствариле 129.726 ноќевања, што е за **42%** повеќе во споредба со 2004 година.
- Во 2006 година остварен е туристички промет од 167.394 посетители и 896.660 ноќевања.
- Во 2006 година евидентирано се 52.640 странски посетители кои на охридската ривиера оствариле 129.099 ноќевања⁵.

⁴ Податоците се согласно категоризацијата извршена од Општинската Комисија за Категоризација, заклучно со Октомври 2007г.

⁵ Податоците се добиени од Општина Охрид - одделение за туризам и Државен завод за статистика на РМ

➤ **SWOT анализа - туризам:**

А. Јаки страни:	Што треба да направиме за да ги задржиме јаките страни	Приоритети
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Охрид е дел од светското природно и културно наследство под патронат на УНЕСКО, ▪ Охридско Езеро, ▪ Близината на Преспанското Езеро, ▪ Поволна географска позиција-меѓугранична зона-Еврорегион, ▪ Богати и разновидни природни ресурси, ▪ Просторна и биолошка разновидност, (богат биодиверзитет, ▪ Изобилство на ендемска флора и фауна, ▪ Поволна клима (голем број на сончеви денови, ветрови, чист воздух), ▪ Поволна надморска височина, ▪ Еколошки чиста животна средина, ▪ Богат шумски фонд, ▪ НП Галичица, ▪ Голем број на објекти од културен значај, сакрални (верски објекти), културно-историски споменици, ▪ Културни, спортски и верски манифестации ▪ Витални, живописни, зачувани рурални населби со традиционален начин на живеење, ▪ Традиционално гостопримлив дух на месното население, ▪ Богато традиционално занаетчиство, ▪ Богата традиционална кујна со еколошки чисти продукти, ▪ Постоечките објекти: хотели, приватни сместувачки капацитети, угостителската понуда ▪ Човечки ресурси и високообразован кадар, ▪ Постооењето на туристичките асоцијации – организиран пристап, ▪ Факултетот за туризам, ▪ Постоечката мотивација за позитивни промени во туризмот, ▪ Постооењето на услови за различни видови на туризам, (езерски, еколошки, ловен, робинзонски, рекреативен, селски, здравствен..), ▪ Постоечката сообаќајна, енергетска и комунална инфраструктура, ▪ Постооење на охридскиот аеродром, ▪ Спортски терени, ▪ Близината на туристичките пазари-Грција, Албанија, Србија, Црна Гора, Хрватска, Словенија, Бугарија... ▪ Зголемен интерес за туристички посети од земјите од југоисточна Европа, ▪ Формиран е сектор за ЛЕР и туризам, ▪ Припрема на стратегија за одржлив развој, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развој на туристичката инфраструктура и туристичка понуда, ▪ Орагнизиран пристап во промоцијата на туризмот преку туристичките органи, институции и асоцијации, ▪ Развивање на различни видови на туризам, (езерски, еколошки, ловен, робинзонски, рекреативен, селски, здравствен..), ▪ Задржување и унапредување на интересот за туристички посети од земјите од југоисточна Европа, ▪ Организирана и координирана маркетинг стратегија, • Медиумска подршка за позитивните примери, идеи и иницијативи за развој на туризмот, • Дефинирање и селекција на туристички производ, • Медиумски активности за поддршка и развој на туризмот, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобрување на квалитетот на постојната и изградба на нова инфраструктура, • Дефинирање на капацитет за абсорбција, издржливост и квалитет на туристичките капацитети и услуги (capacity analyses), • Стандардизација и категоризација на туристичките капацитети, ▪ Зачувување, унапредување и искористување на природно-географските услови и нивно инкорпорирање во развојот на туризмот, ▪ Зачувување и унапредување на културно-историските обележја и нивно искористување во развојот на туризмот, • Развивање на туристичка инфраструктура во сите делови на општината, • Организирано презентирања на туристичките информации (пунктови и сигнализација), • Подобрување на транспортни и комуникациски врски и искористување на аеродромот, • Поволни кредитни линии за стимулирање на приватниот туристички сектор, • Заштита на природната средина и природните ресурси, • Гарантен и кредитен револвинг фонд за подигнување на квалитетот во туризмот, • Активна и динамична промоција и презентација пред странскиот туристички пазар, • Користење на кандидатскиот статус на 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дефинирање на туристичкиот производ и понуда и нивна промоција и презентација, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобрување на квалитетот на постојната и изградба на нова инфраструктура,

	<p>Р Македонија, за привлекување на инвестиции и користење на европските фондови,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Фонд за реновирање на селски капацитети, • Развој на туризам во рурални области, • Развивање на алтернативен туризам, • Развој на зимски туризам, • Хидролеталиште за хидроавиони, • Формирање на спортски авиоклуб, • Зачувување на чистата животна средина. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подигање на капацитетот на секторот за ЛЕР и туризам, ▪ Подготовка и имплементација на стратегија за одржлив развој, ▪ Искористување на човековите ресурси од областа на туризмот, и нивно усовршување и професионализација во туристичкото работење, 	
Б. Слаби страни:	Што треба да направиме за слабите страни да ги претвориме во јаки страни	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Недодефиниран капацитет за абсорпција, издржливост и квалитет на туристичките капацитети и услуги, ▪ Немање соодветна туристичка категоризација, ▪ Немање на реални податоци за туристичките капацитети, ▪ Нееднакво развиена туристичка инфраструктура во сите делови на општината, ▪ Неспроведување на законот за туризам, угостителство и привремен престој на гости, ▪ Непостоење на функционални национални и локални структури за туризам, ▪ Непостоење на министерство за туризам, ▪ Немање национална стратегија за одржлив развој на туризам, ▪ Неорганизиран, сегментиран и некоординиран маркетинг, ▪ Недоволна организираност и координираност на туристичкиот сектор, ▪ Споро спроведување на развојните планови и програми во туризмот, ▪ Недоволно профилиран кадар за туристичко работење, ▪ Недоволно инвестирање во развој на кадри во туризмот, ▪ Недостаток од туристички информативни пунктови и сигнализација, ▪ Неискористеност на Охридскиот аеродром, ▪ Неквалитетната патна поврзаност со регионите во соседните држави, ▪ Мали ингеренции на ЛС, ▪ Дисконтинуитет во соработката помеѓу МСП, ЛС, национални и странски институции, агенции и фирми, ▪ Некоординирана размена на информации помеѓу јавен, бизнис и 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Оформување на модел за следење на реалните актуелности во туризмот, ▪ Спроведување на законот за туризам, угостителство и привремен престој на гости, ▪ Оформување на функционални национални и локални структури за туризам, ▪ Формирање на министерство за туризам, ▪ Донесување на ефективна национална стратегија за одржлив развој на туризмот, ▪ Организираност и координираност на туристичкиот сектор, ▪ Доследно и квалитетно спроведување на развојните планови и програми во туризмот, ▪ Професионализација и профилирање на туристичкиот кадар, ▪ Зголемена соработка помеѓу МСП, ЛС, национални и странски институции, агенции и фирми, ▪ Зголемување на ингеренциите на ЛС, ▪ Координирана размена на информации помеѓу јавен, бизнис и граѓански сектор, ▪ Информативен систем за управување со туризмот, ▪ Формирање база на податоци и мапирање на туристичкото стопанство, ▪ Категоризација на туристичките капацитети од мал обем, ▪ Профилирање и професионализација на туристичките работници, ▪ Искористување на реформите во ЛС и користење на нивните бенефиции за развој на туризмот, ▪ Воспоставување на меѓуопштинска и регионална соработка во областа на туризмот, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Институционално јакнење и развој на човечки ресурси,

<p>граѓански сектор,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Неусогласеност на градежните зафати и мерки на ЛС со почетокот на туристичката сезона, ▪ Недоволна осознаеност на јавен, бизнис и граѓански сектор за важноста на автентичноста на културното и природно наследство, ▪ Немање на поволни кредитни линии за стимулирање на приватниот туристички сектор, ▪ Недоволна медиумска поддршка за позитивните примери, идеи и иницијативи за развој на туризмот, ▪ Недоволно развиен информатички систем, ▪ Недоволна заштита на животната средина, ▪ Недоволно искористени природни ресурси, ▪ 		
В. Можности:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Брендирање на Охрид, ▪ Дефинирање и селекција на туристички производ, ▪ Формирање база на податоци и мапирање на туристичкото стопанство, ▪ Категоризација на туристичките капацитети од мал обем, ▪ Обуки и тренинзи за туристичките работници, ▪ Медиумскиот простор за промоција на Охрид, ▪ Реформите во локалната самоуправа, ▪ Иницијативи и мерки во надлежност на ЛС за поттикнување на развојот на туризмот, ▪ Позитивни мерки на ЛС (даночни и други), ▪ Гарантен и кредитен револвинг фонд за подигнување на квалитетот во туризмот, ▪ Воспоставување на меѓуопштинска и регионална соработка во областа на туризмот, ▪ Заеднички настап на саеми и промоции, ▪ Кандидатскиот статус за влез во ЕУ, ▪ Вклучување во програмите за развој на Европската Унија, ▪ Државните фондови, меѓународни институции, агенции и донатори, ▪ Фонд за реновирање на селски капацитети, ▪ Развој на туризам во рурални области, ▪ Зголемен интерес за алтернативен туризам, ▪ Развој на зимски туризам, ▪ Хидролеталиште за хидроавиони, ▪ Формирање на спортски авиоклуб, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Брендирање на Охрид, ▪ Зачувување на статусот на Охрид - град на УНЕСКО, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Брендирање на Охрид како туристичка дестинација,
Г. Закани:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Законодавство, ▪ Спор процес на децентрализација ▪ Административни пречки, ▪ Слаба организација и неефикасност на државната управа, ▪ Неповолна кредитна политика, ▪ Сива економија (нерегистрирана и неоданочена дејност), 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доследно спроведување на законодавството, ▪ Намалување на сивата економија, корупцијата и лошата економска состојба, ▪ Либерализација на визниот режим со земјите-членки на ЕУ, 	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Корупција, ▪ Општата економска состојба, ▪ Визниот режим со членките на ЕУ, ▪ Високи цени на авио-превозот ▪ Загадувањето на животната средина, 		
---	--	--

➤ **Приоритети - туризам:**

		рангирање
ТУРИЗАМ	Дефинирање на туристичкиот производ и понуда и нивна промоција и презентација	1
	Подобрување на квалитетот на постојната и изградба на нова инфраструктура	2
	Брендирање на Охрид како туристичка дестинација	3
	Институционално јакнење и развој на човечки ресурси	4

III. ВИЗИЈА

Визија за Општина Охрид

- ❖ Охрид до 2020 година ќе биде туристичка дестинација од светска класа, инфраструктурно и еколошки уредена општина со зачувано природно и културно богатство, а туризмот ќе биде водечка индустрија во областа на економијата.
- ❖ Охрид ќе биде привлечна општина за живеење и стопанисување чии што жители со активно учество ќе овозможат тој да биде носител на сопствениот и регионалниот развој со зголемени инвестиции, поголем број на нови работни места и висок животен стандард.
- ❖ Охрид ќе биде Општина на образовани, спортско активни, здравствено и социјално згрижени граѓани, активно вклучени во општествениот живот.

IV. МИСИЈА

Стратегијата за локален економски развој има за цел да обезбеди одржлив развој на локалната заедница, користејќи ги расположливите природни ресурси и човечки потенцијали насочени кон создавање на еколошки прифатлив, економски остварлив, социјално парцитипативен и праведен, културно интегриран и висок животен стандард.

Општина Охрид во остварувањето на својата мисија е насочена кон:

- Подобро здравствено-социјални и економски услови за живеење.
- Организиран континуиран развој на институциите во согласност со потребите на граѓаните на општина Охрид и стандардите на ЕУ.
- Развиено граѓанското општество.
- Малите и Средни Претпријатија (МСП), столб на стопанскиот развој пред сè во функција на визијата за Охрид како туристичка дестинација од светска класа и туризмот као водечка индустрија во областа на економијата.
- Висок степен (ниво), на образование, спорт и култура.
- Развиена Комунална и сообраќајна инфраструктура
- Заштита на животната средина, културно- историско и природно наследство
- Туризам – водечка стопанска гранка

5. ФИНАЛИЗИРАНИ И РАНГИРАНИ ПРИОРИТЕТИ НА ОПШТИНА ОХРИД

Врз база на претходно наведените елементи на методолошко анализирање и стратешко планирање, стручниот тим за изработка на Стратегијата за локален економски развој и учесниците во стратешкото планирање (претставници на трите сегменти – јавниот, бизнис и невладиниот сектор), го спроведоа нужното финализирање на приоритетите кои беа дефинирани во претходните фази.

Финализацијата на приоритетите е извршена по пат на вкрстено оценување на дефинираните приоритети по облсти (вкупно 38).

Со цел да се оствари принципот на демократичност и транспарентност во процесот на стратешко планирање, во финализацијата беа вклучени претставници од сите тематски области по кои се одвиваше целокупната активност.

Завршната финализација на дефинираните приоритети имаше за цел да се изврши нивно рангирање. Врз основа на примената на методологијата за вкрстено оценување на дефинираните 38 приоритети, е утврдена следната ранг листа на приоритети.

- ❖ Местото на приоритетот на Ранг листата не значи дека е привилегиран во однос на другите. Резултатите од финалната приоритизација на стратешките цели се во согласност со Визијата за Општина Охрид.
- ❖ Резултатите од гласањето се реални и прифатливи.
- ❖ Повисоко рангираните приоритети не ја намалуваат важноста на пониско рангираните.
- ❖ Дефинираните приоритети се синергиски меѓусебно поврзани и зависни.

Тематска област	Приоритет	Важност	Итност	Остварливост	Последици од неделување	Cross-Cutting	СУМА	Ранг
5.1	Операционализација на стратегијата за одржлив развој,	62	62	48	59	38	269	1
7.2	Донесување Закон за Охрид	62	60	51	54	38	265	2
6.1	Дефинирање на туристичкиот производ и понуда и нивна промоција и презентација	63	63	51	54	27	258	3
8.1	Довршување на канализациона и водоводна инфраструктура и соодветен третман на отпадните и атмосферските води на територијата на општина Охрид според светски стандарди	63	63	46	60	22	254	4
8.4	Стратегија за управување со цврстиот отпад	63	62	47	61	20	253	5
6.3	Брендирање на Охрид како туристичка дестинација	63	61	48	50	30	252	6
9.2	Засилена, координирана и зголемена промоција и презентација на културното и природното богатство и културните настани,	62	62	52	53	20	249	7
8.3	Воспоставување механизам за ефикасно управување со инфраструктурата и интегрална заштита и управување со животната средина, светското природно и културно наследство почитувајќи ги законските регулативи и обврските превземени со потпишување на досието со УНЕСКО.	63	60	47	54	24	248	8
5.2	Поддршка и развој на МСП и претприемништвото	62	60	43	53	24	242	9
9.1	Засилена иницијатива од аспект на културно историското и природно наследство за донесување на закон за Охрид	63	63	49	57	10	242	9
7.3	Развој на процесот на демократизација на релација ЛС – граѓани – централна власт и забрзување на децентрализацијата	59	58	45	53	25	240	10
1.1	Подобрување на здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровската екипираност	63	61	42	55	18	239	11
8.2	Регулација и рехабилитација на сливното подрачје на Охридското Езеро	63	60	40	58	17	238	12
3.1	Подобрување на инфраструктурна и техничка опременост во областа на образованието	59	58	46	57	15	235	13
5.3	Рационална употреба и искористување на природните ресурси и унапредување на сообраќајна, енергетска и комунална инфраструктура	60	58	41	53	23	235	13
7.1	Развој на управувачки и информативен систем и подобрување на просторна, кадровска и техничка опременост во Локалната Самоуправа и јавните претпријатија	59	50	42	44	38	233	14

10.2	Зголемување на транспарентноста и соработката на јавниот, бизнис и граѓанскиот сектор	61	55	45	47	25	233	14
4.1	Стратегија за развој на спортот	61	55	50	49	16	231	15
3.2	Профилиран образовен кадар со подобрување на образовните стандарди	60	58	40	57	13	228	16
8.5	Доизградба и осовременување на сообраќајната инфраструктура	60	57	43	48	20	228	16
4.4	Координација на спортските здруженија и асоцијации на ниво на општина,	60	57	48	48	14	227	17
6.2	Подобрување на квалитетот на постојната и изградба на нова инфраструктура во областа на туризмот	59	54	44	48	22	227	17
6.4	Институционално јакнење и развој на човечки ресурси во областа на туризмот	57	52	43	52	22	226	18
10.1	Организирање, координирање, профилирање и зајакнување на капацитетите на НВО, граѓанскиот сектор и медиумите според релевантни критериуми	59	55	44	45	14	217	19
1.3	Создавање институционална рамка на ниво на Локална Самоуправа и креирање на стратегија во здравството	54	48	45	48	18	213	20
9.3	Нови форми и активности за координиран и одржлив развој на културното и природното наследство	54	49	45	45	20	213	20
5.4	Поттикнување на партнерства и стимулативни мерки во областа на локалната економија	54	47	42	44	24	211	21
1.4	Мапирање на постоечки здравствени објекти	50	45	53	40	19	207	22
8.6	Користење на алтернативни обновливи извори на енергија и изградба на ситем за централно затоплување на градот	58	50	36	43	19	206	23
2.2	Припрема на одржлива стратегија за социјална заштита на ниво на општина	55	47	47	43	10	202	24
9.4	Изградба и подобрување на инфраструктурните, техничките и кадровски капацитети во доменот на заштитата на природното и културното богатство	56	46	42	42	16	202	24
1.2	Кампања за подигнување на јавната свест во областа на здравството	48	49	40	48	11	196	25
2.1	Подигање на капацитетот на Центарот за социјални грижи (кадровски, просторно, технички)	56	49	38	45	8	196	25
2.3	Вмрежени, ефикасни, координирани институции кои обезбедуваат висок стандард во областа на социјалната заштита	52	47	40	46	9	194	26
3.3	Адаптација на воспитно-образовниот систем кон потребите на локалната заедница	50	43	37	42	16	188	27
4.2	Прилагодување на спортската инфраструктура спрема светските спортски стандарди	50	42	34	40	17	183	28
3.4	Развој на Охрид како светски универзитетски центар	53	39	35	36	14	177	29
4.3	Долгорочен закуп на спортски терени и објекти за подобрување на нивната состојба	43	34	29	32	7	145	30

5.1. ПРИОРИТЕТИ ПО ТЕМАТСКИ ОБЛАСТИ

5.1.1. ГРАЃАНСКИ СЕКТОР, НВО И МЕДИУМИ

Опис на тематската област	Стратешки цели	Опис на Стратешката Цел	Важност	Итност	Остварливост	Последици од неделување	Cross-Cutting	Сума	Ранг
ГРАЃАНСКИ СЕКТОР, НВО И МЕДИУМИ	7,1	Организирање, координирање, профилирање и зајакнување на капацитетите на НВО граѓанскиот сектор и медиумите според релевантни критериуми.	13	13	11	12		49	1
	7,2	Зголемување на транспарентноста и соработката на јавниот, бизнис и граѓанскиот сектор.	11	11	8	14		44	2
			24	24	19	26	0	93	

5.1.2. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Опис на тематската област	Стратешки цели	Опис на Стратешката Цел	Важност	Итност	Остварливост	Последици од неделување	Cross-Cutting	Сума	Ранг
ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА	1,1	Мапирање на постоечки здравствени објекти	16	14	19	16		65	3
	1,2	Подобрување на здравствената инфраструктура, техничката опременост, кадровска екипираност	21	20	17	21		79	1
	1,3	Создавање институционална рамка на ниво на ЛС и Креирање на стратегија	16	16	18	15		65	3
	1,4	Кампања за подигнување на јавната свест	17	16	19	18		70	2
			70	66	73	70	0	279	

5.1.3. ИНФРАСТРУКТУРА И ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА (СООБРАЌАЈНА И КОМУНАЛНА, УРБАНО И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ)

Опис на тематската област	Стратешки цели	Опис на Стратешката Цел	Важност	Итност	Остварливост	Последици од неделување	Cross-Cutting	Сума	Ранг
ИНФРАСТРУКТУРА И ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА (СООБРАЌАЈНА И КОМУНАЛНА, УРБАНО И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ)	5,1	Довршување на канализациона и водоводна инфраструктура и соодветен третман на отпадните и атмосферските води на територијата на општина Охрид според светски стандарди	25	26	22	26		99	1
	5,2	Регулација и рехабилитација на сливното подрачје на Охридското Езеро	27	26	18	25		96	2
	5,3	Воспоставување механизам за ефикасно управување со инфраструктурата и интегрална заштита и управување со животната средина, светското природно и културно наследство почитувајќи ги законските регулативи и обврските превземени со потпишување на досието со УНЕСКО.	27	25	21	22		95	3
	5,4	Стратегија за управување со цврстиот отпад	23	22	21	22		88	4
	5,5	Доизградба и осовременување на сообраќајната инфраструктура	21	22	22	18		83	5
	5,6	Користење на алтернативни обновливи извори на енергија и изградба на систем за централно затоплување на градот	20	20	14	19		73	6
			143	141	118	132	0	534	

5.1.4. КУЛТУРА, КУЛТУРНО-ИСТОРИСКО И ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО

Опис на тематската област	Стратешки цели	Опис на Стратешката Цел	Важност	Итност	Остварливост	Последици од неделување	Cross-Cutting	Сума	Ранг
КУЛТУРА, КУЛТУРНО – ИСТОРИСКО И ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО	6,1	Засилена иницијатива за донесување на закон за Охрид	21	21	20	19		81	1
	6,2	Изградба и подобрување на инфраструктурните, техничките и кадровски капацитети	18	16	13	16		63	4
	6,3	Засилена, координирана и зголемена промоција и презентација на културното и природното богатство и културните настани,	19	19	20	16		74	2
	6,4	Нови форми и активности за координиран и одржлив развој на културното и природното наследство	20	16	19	15		70	3
			78	72	72	66	0	288	

5.1.5. ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА (ВРАБОТУВАЊЕ, ПРИРОДНИ И ДЕМОГРАФСКИ РЕСУРСИ)

Опис на тематската област	Стратешки цели	Опис на Стратешката Цел	Важност	Итност	Остварливост	Последици од неделување	Cross-Cutting	Сума	Ранг
ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА (ВРАБОТУВАЊЕ, ПРИРОДНИ И ДЕМОГРАФСКИ РЕСУРСИ)	2,1	Операционализација на стратегијата за одржлив развој.	15	15	15	14		59	1
	2,2	Поттикнување на партнерства и стимулативни мерки.	11	12	13	10		46	4
	2,3	Рационална употреба и искористување на природните ресурси и унапредување на сообраќајната, енергетската и комуналната инфраструктура.	12	12	14	14		52	3
	2,4	Поддршка на развојот на МСП и претприемништвото	15	15	13	14		57	2
			53	54	55	52	0	214	

5.1.6. ЛОКАЛНА САМОУПРАВА, ЦЕНТРАЛНА ВЛАСТ И ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Опис на тематската област	Стратешки цели	Опис на Стратешката Цел	Важност	Итност	Остварливост	Последици од неделување	Cross-Cutting	Сума	Ранг
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА, ЦЕНТРАЛНА ВЛАСТ И ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА	4,1	Донесување Закон за Охрид	22	20	16	20		78	2
	4,2	Развој на управувачки и информативен систем и подобрување на просторна, кадровска и техничка опременост	22	21	21	21		85	1
	4,3	Развој на процесот на демократизација на релација ЛС – граѓани – централна власт и забрзување на децентрализацијата	20	19	17	17		73	3
			64	60	54	58	0	236	

5.1.7. ОБРАЗОВАНИЕ И СПОРТ

Опис на тематската област	Стратешки цели	Опис на Стратешката Цел	Важност	Итност	Остварливост	Последици од неделување	Cross-Cutting	Сума	Ранг
ОБРАЗОВАНИЕ	1,1	Подобрување на инфраструктурна и техничка опременост	18	19	16	17		70	1
	1,2	Профилиран образовен кадар со подобрување на образовните стандарди	20	18	15	17		70	1
	1,3	Адаптација на воспитно-образовниот систем кон потребите на локалната заедница	18	15	14	18		65	2
	1,4	Развој на Охрид како светски универзитетски центар	17	14	12	14		57	3
		73	66	57	66	0	262		

СПОРТ	1,1	Стратегија за развој на спортот	21	21	15	21		78	1
	1,2	Прилагодување на спортската инфраструктура спрема светските спортски стандарди	15	17	10	18		60	2
	1,3	Долгорочен закуп на спортски терени и објекти за подобрување на нивната состојба	15	13	17	14		59	3
	1,4	Координација на спортските здруженија и асоцијации на ниво на општина,	15	14	15	15		59	3
			66	65	57	68		256	

5.1.8. СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Опис на тематската област	Стратешки цели	Опис на Стратешката Цел	Важност	Итност	Остварливост	Последици од неделување	Cross-Cutting	Сума	Ранг
СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	1,1	Вмрежени, ефикасни, координирани институции кои обезбедуваат висок стандард во областа на социјалната заштита	15	9	9	15		48	3
	1,2	Припрема на одржлива стратегија за социјална заштита на ниво на општина	14	13	14	11		52	2
	1,4	Подигање на капацитетот на Центарот за социјални грижи (кадровски, просторно, технички)	15	15	14	14		58	1
			44	37	37	40	0	158	

5.1.9. ТУРИЗАМ

Опис на тематската област	Стратешки цели	Опис на Стратешката Цел	Важност	Итност	Остварливост	Последици од неделување	Cross-Cutting	Сума	Ранг
ТУРИЗАМ	3,1	Брендирање на Охрид како туристичка дестинација	15	11	12	11		49	3
	3,2	Дефинирање на туристичкиот производ и понуда и нивна промоција и презентација	15	15	13	14		57	1
	3,3	Подобрување на квалитетот на постојната и изградба на нова инфраструктура	13	14	10	13		50	2
	3,4	Институционално јакнење и развој на човечки ресурси	13	12	10	12		47	4
			56	52	45	50	0	203	

